Rater of advertising:

2 inches, 1 column,	one year	$12.00
" " "	half year	7.00
" " "	3 months	4.00
" " "	1 month	2.00
" " "	one insertment	1.00
2 inches, 2 columns,	one year	$20.00
" " "	half year	12.00
" " "	3 months	7.00
" " "	1 month	4.00
" " "	one insertment	2.00
3 inches, 3 columns,	one year	$30.00
" " "	half year	17.00
" " "	3 months	9.00
" " "	1 month	5.00
" " "	one insertment	2.00

Payments for one year advertisement half cash, balance after 6 months.
Payments for all advertisements less than 1 year must be paid in advance.

LIETUVA

Preke apgarsinimu:

2 colial, 1 kolumna,	per meta	$12.00
" " "	pusia meta	7.00
" " "	czwerty meta	4.00
" " "	menesy	2.00
" " "	viena syky	1.00
2 colial, 2 kolumnos,	per meta	$20.00
" " "	pusia meta	12.00
" " "	czwerty meta	7.00
" " "	menesy	4.00
" " "	viena syky	2.00
3 colial, 2 kolumnos,	per meta	$30.00
" " "	pusia meta	16.00
" " "	czwerty meta	7.00
" " "	menesy	5.00
" " "	viena syky	3.00

Už metiny apgarsinima, puse pinigu turi butie užmoketa isz wirszaus, o kita puse po 6 m nesiu.
Už visus kitus apgarsinimus, paduotus ant trumpesnio laiko kaip ant metu, turi butie užmoketi visi pinigai isz wirszaus.

Nr. 30 CHICAGO, ILL., SUBATA, 24 Liepos (July). 1897 m. Metas V.

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Subata Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
Amerikoje..... $2.00
Į Užmare..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsirasant "Lietuvą" ir prisiunciant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Politiszkos žinios.

Balkanų pussalis.

Europos wieszpatystės apdirbo jau pamatus, ant kokių priwalo remti sandarą kariaujanczios wieszpatystės, taigi Grekija ir Turkija. Pagal nutarimą Europos didžiųjų wieszpatyszczių ambasadorių, Grekija turi užmokėti Turkijai 4,000,000 turkiszkų swarų karės kasztų. Kaslink žemės krasztų, Turkija turi pasiganėdinti wien kalnų wirszunėmis ir terpkalnėms wedanczioms į Grekiją. Isz syk Turkija atsisakė priimti tas iszlygas. Ant jos priwertimo, Maskolija sumislyjo stumti priesz Turkiją Bulgariją, bet suwuodusi tą Turkija, padarė sutartį su Rumunija, kuri, įpuolus Bulgarijos kariaunai į Turkiją, žadėjo įsiweržti į Bulgariją. Bandė dar Maskolija stumti priesz Turkiją Persijos pajiegas, bet kad ir to sultanas nenusigando ir pradėjo traukti kariauną prie Persijos rubežių, Maskolijai neliko nieko daugiaus, kaip sutraukti sawo kariauną prie Turkijos rubežių nuo Kaukazo. Potam jau caras paraszė į Turkijos sultaną raszta, idant priimtų wisame Europos wieszpatyszczių užgirtas sandaros iszlygas, nes kitaip maskoliszka kariauna užims prigulinczią Turkijai Armeniją ir kitus azijatiszkus Turkijos krasztus. Kitos Europos wieszpatystės, kurios iki sziol rėmė Turkiją, nenorėdamos Maskolijai suteikti progą sawo pažadėjimą iszpildyti, parodyjo sultanui priimti užgirtas sanlygas. Sultonas, nematydamas isz niekur paramos, ant galo sutiko ant tų sanlygų, bet wisgi iki sziol sandara terp kariaujanczių wieszpatyszczių dar nepadaryta. Ant iszmokėjimo karės kasztų Grekijai truksta pinigų, Turkija gi wisgi nenori apleisti užimtos Tesalijos, kolaik tie kasztai ne bus iszmokėti, kadangi ji numano, kad iszėjus kariaunai isz jos užimto kraszto, Grekija nenorėtų tų kasztų iszmokėti.

Apstabdžius sziaip teip karės gaisrą terp Grekijos ir Turkijos, neisznyko wienok pawojus ant salos Kretos; ten mahometonys užpuolė ant dalies angliszkos kariaunos; susirėmime keletas angliszkų kareiwių likosi užmusztų. Anglija nuo seniai laukia atsakanczios progos užimti po sawo waldžia sąlą Kretą. Gal ir butų pasinaudojusi isz to užpuolimo, bet kad jos mierius stabdo kitos wieszpatystės, Anglija laukia geresnės progos, pasitikėdama, kad jai pasiseks patraukti į sawo pusę ir Prancuziją. Jeigu jai tas pasisektų ir jeigu Prancuzija atsisakytų remti Maskolijos reikalus, Anglija nežiurėtų ant priesztarawimo kitų Europos wieszpatyszczių. Dabar ji wienok supranta, kad pasikėsyti užimti sau Kretą dar ne atėjo laikas. Kitos wieszpatystės teiposgi nenori jai tokios progos suteikti, todėl sutarė drauge persergėti mahometonyszkus Kretos gyventojus, kad jeigu dar atsitiktų kada nors užpuolimas ant europiszkų wieszpatyszczių kuriaunos, miestas liks subomborduotas.

Iszpanija ir jos waldybos.

Nesutikimai Iszpanijos su Suwienytoms Wieszpatystėms Sziaurinės Amerikos kyla; Amerika mat norėtų iszplatinti sawo waldybas pawerždama nuo Iszpanijos salą Kubą, nors to pakėlę maisztus priesz Iszpaniją kubiecziai nenori. Iszpanija wienok nesutiks be karės atsižadėti geriausios sawo waldybos. Laikraszcziai paduoda, buk keliaujant į Iszpaniją naujam Amerikos pasiuntiniui, jis gawo persergėjimą neimti su sawim paczios. Matomai Amerikos užrubežinių dalykų ministeris numano, kad gal užgimti su Iszpanija dar didesni nesutikimai, kurių dėl Amerikos pasiuntiniui prireiks grįžti atgal. Kiti wėl laikraszcziai paduoda, buk terp Iszpanijos ir Japonijos likosi padaryta sutartis, pagal kurią, tiedwi wieszpatysti pasižada remti wieną kitą priesz wisokius Amerikos pasikėsinimus: Japonija žada paremti Iszpaniją ant Kubos, Iszpanija gi Japoniją ant Havai salų. Jeigu gi ant galo už gimtų karė su Amerika, tiedwi wieszpatysti žada kariauti isz wien.

Ant Kubos maisztinįkai labiaus subruzdo; jie įsiweržė į prowinciją Matanzas, ir kaip girdėt, isz degino iszpanijonų užimtą miestą Cardanas. Terp Cardanos ir Matanzas yra 5000 kubieczių pajiegų. Wadas Gomez surinko sawo pajiegas ir su joms wėl įsiweržė į prowinciją Hawana. Jis žada stoti į didelį su iszpanijonais muszį. Ar iszpildys sawo pažadėjimą, neužilgio pamatysime.

Iszpanija užtraukė naują skolą, isz wiso 100 mil. pesetų, ant reikalų suwaldymo maiszto ant Filipinų salų.

Suwienytos Wieszpatystės ir Anglija.

Terp Anglijos ir Suwienytų Wieszpatyszczių užgimė nesutikimai už formą rasztų sawitarpiniuose susineszimuose. Europoj, ypasz gi dėl užrubežinių susineszimų, wieszpatystės wartoja ypatiszką kalbą, kurioje ir prie didžiausių nesutikimų saugojasi iszaiszkinimuose ir priesztarawimuose wartoti sziurkszczius ir užgaunanczius žodžius. Amerikos gi waldinįkai ne pratę prie szwelnios kalbos, jos ministeriai wartoją tokią jau kalbą, kaip ir jos laikraszcziai: pertikrinimą arba priesztarawimą iszmargina koliojimais. Tokį iszmargytą koliojimais rasztą ir iszsiuntė, kaipo atsakymą ant Anglijos užklausymo kaslink žwejonės Behringo Jurėse, Amerikos užrubežinių dalykų ministeris, p. Sherman. Shermano atsakymas pateko į laikraszczius ir jis baisiai suerzino anglijonis, kadangi susineszimuose terp wieszpatyszczių Europoj koliojimų ne wartoja, per asztrus žodžiai tokiuose susineszimuose gimdo ten kares. Ant Amerikos iki sziol kitaip žiurėjo, bet matomai ir jai paskiria rubežių, kurio peržengti ne daleidžia. Wisi laikraszcziai reikalauja, idant Anglija nepriimtų daugiaus nuo Amorikos sziurkszczioj formoj rasztų ir apie tai pranesztu prezidentui McKinley'ui, kad jeigu atsitiktų panaszus atsitikimas, Anglija sugražįs raztus Amerikos pasiuntinio ir lieps jam isz Anglijos iszwažiuoti ir pertrauks su Amerika wisokius susineszimus. Pasirodo, kad asztriais žodžiais nieko ne galima pelnyti, bet tikt jais bereikalo nesutikimus pakelia.

Austrija.

Austrijoj traukiasi toliaus kowa už kalbą: wokiecziai, kaip įmanydami, kelia protestus priesz sulyginimą tiesų czekiszkos kalbos su tiesoms wokiszkos. Austrijos ministerių pirmsėdis, grafas Badeni, iszdawė įsakymą, idant Czekijoj wisi urėdnįkai mokėtų ne tikt wokiszkai, bet ir czekiszkai, kaipo kraszte, kur daugumas gyventojų kalba czekiszkai. Toksai teisingas padawadyjimas baisiai wokieczius sukėlė, nors teisingai sakant, jis wokieczių neskriaudžia, tikt iszplatina tiesas kalbos Czekijos gyventojų, kuri neteisingai buwo wokieczių paminta. Tasai padawadyjimas sukėlė ne tik Czekijoj gyvenanczius wokieczius, bet wisoj Austrijoj. Isz wisų Austrijos krasztų wokiecziai siuntinėja protestus priesz kalbų sulyginimą, sunczia deputacijas pas ciecorių su reikalawimais nedaleisti sulyginimo tiesų slawiszkų kalbų, bet ciecorius tų deputacijų nepriima. Wokieczių prieszta rawimai gal padaryti wien tą, kad Austrijoj isznyks wokieczių wirszinįkystė ir ta wieszpatystė isz wokiszkos turės persikeisti į tautų federaciją, kurioje kiekwienas krasztas wartos jo gyventojų prigimtą kalbą. Juo wokiecziai smarkiaus prieszta raus, juo tas persikeitimas greicziaus ateis, isznyks wirszinįkystė wokiszkos kalbos ir jos wieton atsiras krasztai: wokiszkos, lenkiszkos, czekiszkos, italiszkos, serbiszkos kalbų. Austrijos paweikslą, nors magyarai ir labiausiai prieszintusi, turės sekti ir Wengrija ir czia magyarų myniojama slowakiszka, rumuniszka ir wokiszka kalbos atgaus sawo tiesas.

Wokietija.

Wokietijos ciecorius pawydi wienwaldystės maskoliszkam carui ir kaip įmanydamas, stengiasi tokią jau wienwaldystę įgyti. Pagriebęs wisus waldymo siulus į sawo rankas, galėtų begalo krauti mokeszczius ant gyventojų sprando, už teip nuo žmonių nuluptus pinigus, kaip jam rodosi, galėtų tiek pridirbti kariszkų laiwų, kaniuolių, teip sudrutinti kariauną, kaip pats norėtų; priesz taraujanczius galėtų pergalėti už draudimais twerti be waldžių daleidimo wisokias draugystes, taigi pawersti Wokietiją į antrą Maskoliją. Tie wienok ciecoriaus Wilhelmo pasikėsinimai, wieton atimti drąsa priesztaraujantiems, tikt tokių skaitlių didina, juos sudrutina. Partijos paprastai sawo pažiurose nesutinkanczios eina isz wien ten, kur reikia pasiprieszinimo ciecoriaus mieriams, jei gu tie kreipiasi priesz liuosybę ir žmonių tiesas. Isz wisų partijų gal wienaitinė, teip wadinama junkierių partija, paremia ciecoriaus norus, wisos gi kitos jungiasi į wieną kruwą ant pasiprieszinimo; tankiai katalikų pasiuntiniai net socijalistus paremia, o tie tuom pacziu prie balsawimų katalikams atmoka. Taigi kur tikt nežiuri, wisur matyt rengiama kowa pawaldinių priesz pasikėsinimus sawo waldono. Keno bus wirszus toje kowoje? Turbut ne ciecoriaus.

Parlamente, pasiuntiniai didelių žemės sawinįkų pareikalawo nuo rando, idant atgabenimą swetimų grudų nors ant tulo laiko su wisu uždraustų; tuom mat, kaip sako, jie nori priwersti Ameriką permainyti dabartinę jos muitų tarifą, isz tikro gi turbut jie nori kuo daugiausiai už sawo jawus pelnyti. Kad per tokį padawadyjimą darbinįkui duona pabrangtų, tas tiems ponams nerupi.

Jeigu jautiesi nesweiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 25c.

Isz Lietuwos.

Maskolijos teisingumas.

Jau ne kartą laikraszcziai raszė apie Maskolijos teisingumą; czia tankiai ir sudai neteisingus isz duoda nusprendimus, jeigu tikt jie eina ant maskolių naudos. Neteisingos tiesos carų užtwirtintos ant panczioįimo ne maskoliszkų gaiwalų tankiai suteikia sudžioms progą iszdawinėti tokius neteisingus, tikrai maskoliszkus nusprendimus. Kaip žinote, Lietuwoj žydams ir bajorams katalikams newale žemės pirkti, o ukinįkams katalikams pirkimas labai apsunkytas. Ne žingeidu, jeigu turintis pinįgų, Lietuwoj užaugęs bajoras arba žydas ar ukinįkas katalikas stengiasi kaip nors apeiti tas neteisingas carų iszduotas tiesas. Keturi metai atgal, kada Lietuwoj pardawinėjo dwarus Wokietijos kanclerio Hohenlohe todėl, kad iszdawus Maskolijoj naujas tiesas, pagal kurias swetimtaucziams likosi uždrausta dwarus waldyti, dwarai Hohenlohes, kaipo swetimtauczio, turėjo but parduoti, žydas Lewin norėjo wieną sau dwarą nusipirkti, bet kad jam, pagal Maskolijos tiesas, pirkti žemę nedaleista, jis surado kokį ten maskolių, kurisai ir sutiko žydui patarnauti. Paėmė nuo Lewino pinįgus ir pirko dwarą Minsko gub. su didelėms girioms, žinoma, jį ant sawo wardo ir užsiraszė ir tą atlikęs, atsisakė su žydu, kurio buwo pinįgai, pelnu dalytiesi, arba tiesiog, pasinaudojęs isz apraszo, sau žydo dwarą pasisawino. Žydas kreipėsi į sudą, bet ir czia nieko nepelnė; sudas dwarą maskoliui pripažino, nors persitikrino, kad abudu stengėsi tiesas apeiti. Pagal teisybę, priderėjo abudu kaltinįku nubausti, bet kad wienas kaltinįkas buwo maskolius, tai sudas nubaudė tik žydą, maskolių gi swetimais dwarais apdowanojo. Tas atsitikimas mums parodo, kad reikia wisada saugotiesi ir niekada su maskoliais nesusidėti.

Fabrikų iszdirbimai Lietuwoj.

Kaip su amatų iszdirbimais, teip ir su fabrikiniais, Lietuwa stowi labai žemai. Ant pakėlymo iszdirbystės truksta wisur supratimo ir rupestingumo. Kaip amatuose, teip ir su fabrikų iszdirbimais Wilniaus gubernija ne atsižymi terp Lietuwos gubernijų. Dirbtuwės, kokios czia yra, užsiima perdirbinėjimu žemdarbystės produktų, kaip antai: degtynės ir alaus laidinyczios, kalkinyczios ir t. t.; kitokios dirbtuwės surinktos beweik wisos Wilniuje, kaip antai dirbtuwės: tabako, gilzų, guzikų, skrybėlių, geležies liejinyczios. 1894m. wisoj gubernijoj dirbtuwių, kurių metinė produkcija pereina 1000 rublių, buwo 246, taigi ant 8 daugiaus, negu 1893m. Darbinįkų ir darbinįkių dirbo jose isz wiso 5108, taigi ant 228 daugiaus negu 1893m. Wertė iszdirbimų siekė 6012448 rubl. 1895m., pagal žinias surinktas gubernatoriaus, dirbtuwių (tame ir tokių, kurių produkcija nepareina 1000 rubl.) buwo gubernijoj isz wiso 1432; padirbo jos wisokių iszdirbimų už 7823 079 rubl.; darbinįkų gi jose dirbo 8143. Miestuose buwo dirbtuwių 323, kurios padirbo isz dirbimų už 3281217, dirbo jose darbinįkų 3868; pawiecziuose, pokaimus, buwo 1110 dirbtuwių, su metine produkcija wertės 4546892 rubl. ir su 4245 darbinįkais. Wilniuje buwo isz wiso 56 dirbtuwės, kuriose dirbo 1792 darbinįkai, metinė gi jų produkcija siekė 2187918 rublių.

Kauno gub. 1895m. wisokių dirbtuwių buwo 1544; darbinįkų gi jose 5163, metinė produkcija siekė 7855650 rubl. wertės. Sulyginant su 1890m., dirtuwių skaitlius pasidaugino ant 75, darbinįkų ant 203, o produkcija ant 1421425 rublių, arba ant 22%. Pagal weislę dirbtuwių, didžiausia produkcija buwo malunų, kadangi siekė 2293400 rubl. wertės, dirbtuwės metalinių iszdirbimų iszprodukawo už 1506950 rubl.; degtinės leidinyczios už 1341146 rubl. Kitokių dirbtuwių metinė produkcija ne siekia milijono rublių.

Witebsko gub. 1894m. isz wiso buwo wisokių dirbtuwių 1029, taigi ant 9 mažiaus, negu 1893m. Metinė produkcija siekė 2575399 rubl. wertės, taigi ant 107629 rubl. daugias negu 1893m. Darbinįkų wisose dirbtuwėse dirbo 4829., taigi ant 370 daugiaus negu 1893m. Kaslink miestų Witebsko gub., Dinaburgo dirbtuwės daugiausiai iszprodukawo; wertė jų produkcijos siekė 795 113 rubl.

Minsko gub. 1894m. buwo isz wiso 945 dirbtuwės su 6230 darbinįkų, kurie padirbo wisokių iszdirbimų už 11747000 rubl. Sulyginant su 1893m., skaitlius dirbtuwių pasidaugino ant 53, skaitlius gi darbinįkų ant 1010. 1895m., pagal žinias apgarsintas fabrikų inspektoriaus, Minsko gub. fabrikų produkcija pasiekė 14805000 rubl., darbinįkų gi buwo 6141. Daugiausiai fabrikų buwo mieste Minske, nes 39, kuriuose dirbo 880 darbinįkų, jų gi produkcija siekė 1458000 rubl.

Garteno gub. wisokių dirbtuwių buwo 1894m. 3118, kuriose dirbo 18750 darbinįkų, metinė gi produkcija siekė 12859790 rubl. (ant 2697000 rubl. mažiaus negu 1893m.). 1895m. fabrikų buwo 3374, darbinįkų 20040, produkcija gi pasiekė 12848568 rubl. Taigi, sulyginant su 1894m., iszpuola, kad skaitlius dirbtuwių pasidaugino ant 956, skaitlius darbinįkų ant 1289, produkcija gi sumažėjo ant 11229 rubl.

Apsunkinimas swetimos ateiwystės.

Rods senato apdirbtą ir kongreso priimtą bilių, apsunkinantį swetimą ateiwystę, užprotestawo prezidentas Cleveland ir tokiu budu bilius tas prapuolė. Wieton Clevelando pastojęs prezidentu McKinley, iki sziol ne turėjo laiko pakelti tą klausymą ir paduoti jį ant nusprendimo tiesdarių butui, bet jis sumislyjo, nesikreipdamas į tiesdarių butuss tuom tarpu kitokiu budu apsunkyti swetimą ateiwystę. Wieton Stumpfo, jis paskyrė į ateiwių užweizdos komisorius buwusį prezidentą organizacijos "Darbo kareiwių", garsų Powderlį, labiausiai swetimų ateiwių neužkenczianti. Kada iszpradžių pasklydo garsas apie jo ant to urėdo paskyrimą, tie, kurie Powderlį geriausiai pažįsta, taigi "Darbo kareiwiai", atsiuntė prezidentui protestą, bet matomai protestas likosi neiszklausytu. Rods tiesų apsunkinanczių swetimą ateiwystę dar nėra, bet "Darbo kareiwiai" tiesiog sako, kad Powderly ne lauks iszdawimo tokių tiesų, bet pats jas sau sutwers. Užstojus Powderliui ateiwių užweizdos komisoriumi prasidės gražinimai atkakusių į Ameriką ateiwių. Musų ateiwiai priwalo tą gerai žinoti ir nesiskubinti su keliawimu į Ameriką, kadangi atkeliawę gal rasti wisokius apsunkinimus nuo naujo ateiwių užweizdos komisoriaus.

Lietuwiszki iszeiwiai Siberijoj.

Maskoliszkas laikrasztis, "Peterburgskija Wiedomosti", patalpino korespondenciją isz kaimo Marinskyj, Siberijoj, apgywento iszeiwių isz Wilniaus ir Witebsko gubernijų. Wargas terp jų didelis, gywena jie isz welėnų pastatytose trioboše; czia su žmonims tankiai drauge telpa ir jų gywuliai, nuo ko oras nesweikas ir per tai neiszpasakytai platinasi ligos. Į jų duoną net baisu pažiurėti; wieton duonos, yra tai sumaiszymas balandų ir kitokių žolių, kokių nė gywuliai ne ėda. Tokio gywenimo, žinoma, ne wisi pakenczia, todėl daugybė iszeiwių mirszta. Aplinkinėse nėra ne gydytojaus, ne aptiekos.

Tikėjimiszki paliuosawimai Maskolijoj.

Londono laikrasztis, "Standard", paduoda, buk ant praszymo caro paczios, maskoliszkas caras žada suteikti swetimtikiams Maskolijos didesnę liuosybę. Laikrasztis sako, kad tuom tarpu caras iszdawė paliepimą maiszytų szeimynų, taigi tokių, kurių wienas isz tėwų yra stacziatikis, ne wersti tėwų auginti waikus stacziatikystėj, bet daleisti teip juos auginti, idant waikai butų tėwo tikėjimo, o mergaitės motinos. Kiek teisybės tame "Standard'o" praneszime, negalima tikrai žinoti. Gal but, kad isz tikro toki yra caro geismai, bet tuos jo geismus wisada stabdys beprocziai jo tarnai, wisoki Pobiedonoscewai ir jiems panaszus. Ant galo ne užtenka daleisti didesnę tikėjimiszką liuosybę, bet reikia suteikti ir platesnes tiesas ne stacziatikiszko tikėjimo pawaldiniams. Ne ką pelnys waikai maiszytų tikėjimų szeimynų, nors jų ne werstų pasilikti stacziatikiais, jeigu įstatai ne stacziatikiams nepripažysta pilnų wieszpatystės ukėsų tiesų, bet ne stacziatikius wisaip pancziоja, krauja ant jų sprando wisokius uždraudimus.

Isz Rygos.

Rygoj pereitą metą likosi įrengta didelė geležinkelių wagonų dirbtuwė "Fenikss". Dirbtuwę tą wienok lanko tankiai nelaimės. Į wieną sąwaitę ji užsidegė du kartu. Pirmiausiai užsidegė dalis dirbtuwės, kurioje dirbo wisokius wagonų sudėtinius ir ta dalis su wisu sudegė; 28 d. Sėjos užsidegė wėl lentų sukrowimas. Ugnis czia platinosi per isztisą dieną ir per naktį, prie gesinimo subėgo wisos miesto ugnagesių ir liuosnorių dalys. Blėdys ugnies padarytos labai didelės. Nelaimės czia atsitinka labiausiai per tai, kad dirbtuwė stengiasi, idant darbas joms atsieitu kuo pigiausiai, todėl truksta czia wisokių ant darbinįkų ir dirbtuwės labo įtaisymų.

Kauno gubernijos mokslainių mokintojai.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza, kad dabar Kauno gubernijoj pritruko mokintojų; daugumas jų apleido sawo wietas mokslainėse ir pėrėjo į degtinės pardawinėtojus: pirma jie kwailino musų waikus, dabargi griebiasi platinimo girtuoklystės, kuriai budami mokintojais, kaip galėdami, stengesi takus taisyti lygiai mokinimo budu, kaip ir sawo paweikslu. Rods sykį atrado jie sau tinkanczią wietą: jie mat su degtine geriaus susigiminiawę, negu su szwiesa. Galima tikt pagirti tuos maskolius mokintojus musų mokslainių, kurie suprato, kad ne mokslainėj jų wieta.

Perwažiawo.

Wežėjas, Al. Zalewskis, gywenantis Mereso namuose, Wilniuje, gerai pasidrutinęs wienoj karcziamoj, įgawo tokį smarkumą, kad sėdęs į sawo wežimą, sumislyjo wažiuoti per einanczius ulyczioms žmonis. Ant Kalwarijos ul. užwažiawo jis ant einanczios E. Subotnikienės, parmuszė ant žemės ir perwažiawo jai per kaklą. Sunkiai sumankytą nuwežė į ligonbutį, per smarkų gi wežėją suaresztawo.

Nelaimės prie szulinių kasimo.

Wilniuje, prie szulinių kasimo pasitaikė keletas nelaimių. Ant kiemo namų Rubinowiczo, ant Szkaplierinės ulyczios, isz kasamo szulinio traukė augsztyn du darbinįku: Mateuszą Jaglinskį ir Juozą Bykowskį. Betraukiant wienok wirwė nutruko ir abudu darbinįkai nupuolė su wiedru atgal ant szulinio dugno; prie ko Jaglinski nusilaužė sau nugarkaulį, Bykowski gi teip skaudžiai apsikulė; Jaglinski nuo to turės mirti.

1 d. Liepos, ant kiemo namų Sienkewiczo, kasant szulinį, darbinįkas Dmitrowicz nupuolė žemyn ir užsimuszė ant wietos; isztraukė jį jau negywą.

Nelaimingas atsitikimas.

Isz Wilniaus raszo, kad darbinįkas gazinių gėrymų dirbtuwės, Jonas Szapelis, budamas prie darbo, ne atsargiai sėdo ant diržo maszinos rato; diržas patraukė jo kojąpo maszina teip, kad rato dantys su wisu ją sutriuszkino. Nelaimingą darbinįką nugabeno į ligonbutį.

Wilniaus ugnagesiai.

Wilnius turi apie 160000 gywentojų, tuom tarpu mieste yra tikt wiena dalis ugnagesių, isz wiso 75 žmonės. Algos sargų mažos, nes tiktai 12 rublių ant mėnesio; dabar wienok miestas algas tas truputį pakėlė: unteroficieriams iki 18 rubl. žemesniems unteroficieriams iki 15 rubl.; paprastiems sargams iki 14 rubl. Wilniaus ungnagesių sargyboj tarnauja daug musų brolių tikrų lietuwių.

Reikia apsisaugoti.

Wisur žydai, kaip įmanydami, stengiasi žmonis prigaudinėti. Dabar jie sumislyjo naują prigaudinėjuno budą. Superka jų agentai Austrijoj tenykszczius pinįgus turinczius wertės 25 kreicarus. Pinįgai tie, pagal sawo didumą ir pawirszutiniszką pawizdį, panaszus į maskoliszkas 25 kap., bet jie turi cidabrą niekesnį ir wertė jų tikt 17 kap. Tokiu budu jų platintojai ant kiekwieno uždirba po 8 kap. Žmonės gi tankiai ne moka skaityti, todėl žiuri tik ant pawizdžio. Kaip sako, žydai jau daug tų austrijokiszkų pinįgų paleido terp žmonių.

Apskųsti nuodintojai.

Wilniuje traukiasi dabar jomarkas. Ant pliaciaus, kur atsibuwa jomarkas, terp kitko, parengtos yra budos, kuriose pardawinėja wisokius saldumynus, o terp tų ir szaldanczius saldumynus. Daugelis walgusių tuos szaldanczius saldumynus apsirgo, apie ką likosi praneszta į policją. Ta tuojaus iszsiuntė komisiją ant peržiurėjemo dirbtuwių, kuriose tuos saldumynus dirbo, paėmė stotkus, kuriose juos dirbo ir laikė. Pasirodė, kad jie suskretę, todėl dirbėjai pateko po sudu, už pardawinėjimą ir dirbimą nesweikų walgių.

Darbai Windawos porte.

Maskolijos randas iszdawė pridawadyjimą nuwesti naują geležinkelį nuo Maskwos į Windawą, Latwijoj. Naujas geležinkelis diktai pakels Windawą. Jos portas niekada neužszala, bet kad apie pagerinimą ke ių czia wedanczių nieks nesirupino, taigi isz Latwijos portų labiausiai augo Liepojus, Windawa gi skurdo. Maskoliszkas randas Liepojų padarė dabar kariszku portu dėl sawo laiwynės, taigi atsirado reikalas kito prekybos porto. Windawos portas rods buwo apleistas, dabar wienok neužilgio czia prasidės darbai ant jo pagerinimo.

Linų užaugimas.

Kaip seniaus, teip ir dabar, Lietuwos ukinįkai daugiausiai sau pelno laukia nuo linų. Jeigu linai neužaugo, jeigu sėmenų nėra, nėra labai isz ko ir pinigų surinkti, kadangi kitokių jawų ukinįkai musų tėwynėj ne daug turi atliekamų; gerų gywulių teiposgi ne daug teaugina. Szį metą pawasaris buwo gana szaltas, wėlybos szalnos nuszalnojo sužėlusius linus. Apar szalnų, daug blėdies wasarojui atgabeno ir prisiweisę wabalai. Maskolijoj gi linai daug nukentė nuo stokos lytaus pawasaryj. Geriausi linai dabar rodosi Latwijoj, Lietuwos gubernijose jie widutiniszki, tikt kaip kur, kaip antai Kauno gubernijoj, daug jiems pridirbo blėdies wabalai.

Wilniaus Chemiszkai Techniszka mokslainė.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza, kad ministerių susirinkime likosi galutinai nuspręsta parengti chemiszkai—techniszką mokslainę Wilniuje. Wisoj Lietuwoj iki sziol ne buwo nė jokios ne tikt augszcziausios specijaliszkų mokslų mokslainės, bet ir widutinės. Maskoliszkas randas su wisu nesirupino apie reikalus musų kraszto; ne butu jam rupėjusi ir dabar regiama minėta mokslainė, jeigu gywentojai ant pradžios ne butų pats sudėję pinigų. Tos gywentojų aukos, nuolatiniai jų reikalawimai, ant galo ir priwertė maskoliszką randą iszpildyti žmonių reikalawimą. Aukos gywentojų sudėtos jau seniai, bet iki sziol maskoliszki ministeriai, kaip galėdami, prieszinosi parengimui kokios nors specijaliszkos mkslainės Lietuwos sotapilėj.

Isz Dinaburgo, Witebsko gub.

1 d. Liepos, Dinaburge užgimė didelis gaisras, kurisai widurmiestyj isznaikino 15 namų. Kaip sprendžia, ugnis czia užgimė nuo padegimo. Wos spėjo ugnį apstabdyti, dar ugnagesiai laistė gruzdanczius degėsius, pasiekė miestą ir aplinkinius laukus kita nelaimė. Ant rytojaus, apywakarėj, užkilo juodas debesis ir netikėtai pradėjo pulti smarkus ir neiszpasakytai dideli ledai. Į 5 minutas miesto ulyczias užklojo stora ledo eilė. Didesnę langų dalį mieste iszdaužė dideli ledai, kokių czia nieks niekada ne matė. Ledai buwo wisztos kiauszinio didumo ir swėrė po pusę swaro; terp jų pasitaikė ir swerianti net po 3 swarus. Traukėsi jie ant 10 wiorstų aplinkui. Nors puolė ne ilgai, bet neiszpasakytai daug pridirbo blėdies. Mieste iszdaužė langus, laukuose jawus; užmuszė daug besiganančių awių, paršų, kiaulų, žąsų. Kariaunos stowyklose sudraskė kareiwių budas.

Degtinės prekės.

Nuo 13 d. Liepos szių metų, gubernijose: Wilniaus, Witebsko, Garteno (Grodno), Kauno, Minsko, Mogilewo ir Smolensko, taigi rubežiuose senowės Lietuwos, pardawinėjimą degtinės maskoliszkas randas paėmė į sawo rankas ir apgarsino prekes degtinės sawo pardawinycziose. Degtinė 40° kasztuos dabar nuo 6 rub. 40 kap. iki 8 rublių už wiedrą. Prekės gi perwalyto spirito po 16—18 kap. už kiekwieną gradusą. Prekės geresnės ir drutesnės degtinės rando pardawinycziose paskirtos nuo 8—12 rublių už wiedrą.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Kariauna G. A. R.

Abazawos Buffalo N. Y. nuo 23 iki 28 Rugpjuczio. Ant Nickel Plate geležinkelio, važiuot į Buffalo, bus parduodami tikietai į abipusi už $10,50. Tikietus galės gaut pirkti pirm to laiko ir jau 21, 22 ir 23 Rugpjuczio, galės iszwažiuoti.

Nickel Plate geležinkelis yra tai tiesiausia ir trumpiausia linija isz Chicago į Buffalo, jo wagonai yra įrengti kuo puikiausiai, dieniniai cocziai ir naktiniai miegantiwagonai prižiurimi per gerus tarnus, kurie važiuojantiems tarnauja prie dawimo pietų, pataisymo lowų ir tt. Commander in Chief. Clarkson ir jo kariauna apsirinko sau szitą liniją dėl važiawimo, dėltogi užpraszo ir wisus kitus drauge važiuoti su Juom.

Ponas J. Y. Calahan, Generaliszkas agentas, 111 Adams St., Chicago, Ill., duos kiekwienam norincziam važiuoti geriausią informaciją.

Dypas ant 12tos ir Clark ul.

Isz Amerikos.

Newa nauja lakiojimui prietaisa.

Angliszki laikraszcziai pranesza isz Colorado Spring, buk koksai Feltz žada, nuo kalno Pikes Peak, lėkti į Colorado Springs ant jo iszrastos lakiojimui prietaisos. Prietaisa Feltzo susideda isz sparnų, kurių apaczioj pritaisyta sėdynė lakiotojui. Feltz su ta prietaisa darė jau bandawones. Kiek isz apraszymo galima matyti, ne yra tai koks nors naujas iszradimas, bet pasinaudjimas isz Lilienthalo iszradimo. Lilientha, nupuolęs nuo sawo prietaisos, pereitą metą užsimuszė Berlyne, taigi mat jau neprotestuos, jeigu koks amerikietis bandys jo iszradymą pasisawinti ir jį užpatentuoti nors Amerikoj, kuriai pributi gal garbė naujo iszradimo, o Washingtono patentų biurui naujas amerikoniszkas iszradimas patentų suraszuose. Tuose suraszuose ir be tų wogtų swetimų iszradimų ne truksta,

Aukso godumo liga.

Isz Seattle, Port Towsend, Tacoma, ateina žinios, kad czia, kaipi kokia limpanti liga, gywentojus upėmė aukso geidulys. Policijantai, urėdnįkai, darbinįkai apleidžia wietas ir rengiasi keliauti į Alaską, tikėdami ten tiek aukso surasti, kad isz syk didžturcziais pastos. Į Towsend atkako nuo Alaskos garlaiwys "Portland", kuriuom grįžta 65 aukso jieszkotojai. Terp jų nėra tokių, kurie turėtų mažiaus 7000 dol. aukso, kaip koks per metus surinko jo už 100000 dol. ir daugiaus. Žinios tos lyg degte uždegė godulį tų, kurie iki sziol pasiganėdino mažu ir dirbo sau riamiai kur nors dirbtuwėse, arba ant farmų

Kerosinas ir anglys Alaskoj.

Sziaurwakarinėj Alaskos dalyj rado didelį ažerą, kuriame, wieton wandens, yra kerosinas. Netoli to ažero surado neiszpasakytai didelius anglių plotus. Žinią apie szitą radinį atgabeno į Seattle, Wash., sugrįžę nuo Alaskos aukso jieszkotojai.

Truko wandens rezerwoarai.

PENGHKEEPSIE, N. Y. 14 d. Liepos truko pamatai didelių wandens rezerwoarų Fishkill Mountainse ir su neiszpasakytu smarkumu iszsiweržė wanduo ir užliejo wisą Dutchess kloną, naikindamas wiską, ką ant sawo kelio patiko. Pražuwo czia ir 8 žmonės. Terp kitko likosi sugriauta dideli Timoneys plytnyczia, kurioje dirbo 200 darbinįkų.

Sukietintas pienas.

Amerikoj pradėjo dirbdinti (Szweicarijoj tą dirba jau nuo seniai) dabar kietą pieną, taigi kiekwieną skystą pieną pawerczia į kietą. Pirmiausiai tokį pieną szaldo, sukdami smarkiai, atskiria wandenį nuo maitingų pieno medegų ir paskui atskirtas maitingas dalis patalpina stotke pripildytame anglerugszties ir czia džiowina; paskui iszdžiowintą sutrupina į miltus. Idant turėti tinkantį walgymui pieną, užtenka į atsakanczią dalį tų miltų pripilti wandens ir pienas gatawas.

Lynczawo,

FLORENCE, ALA. West Pointse likosi lynczuotas negras, Anthony Williams, kurisai užpuolė, patikęs už miesto, 18 metų merginą, Rene Williams, sužagė ją ir užsmaugė. Atlikęs tą darbą, jis pabėgo, bet susirinkusi žmonių minia ji sugawo, parmuszė ant žemės ir teip ilgai muszė ir spardė, pakol tas ne numirė; jau į ne gywą paleido dar keletą szuwių ir paskui kuną sudegino ant laužo.

Perkunas uždege kerosino kastynes.

MUNCEI, IND. Deszimts mylių nuo czia, ant farmos Jameso Hensley, trenkė perkunas į kerosino szaltinius ir juos uždegė. Dega czia dabar 8 kerosino szaltiniai prigulinti "Richmond Natural Gas Co." Szaltiniai tie buwo wieni isz turtingiausių wisame apskrityj, duodawo jie ant dienos po 30 milijonų kubiszkų pėdų gazo.

Audras

‡ Isz wisokių krasztų ateina žinios apie smarkias audras.

Isz Marion, Oh. raszo, kad czia siautė smarki audra ir lytus; atsitiko daugelis perkuno įtrenkimų. Radburne perkunas užtrenkė 4 žmonis; Mawone teiposgi užmuszė jų keletą,

PITTSBURG. Siautė czia smarki audra, prie to atsitiko ir debesų praplyszimai, kurie daug pridirbo blėdies. Panhandle, Hanos kastynėse wanduo su wisu nuneszė parako krautuwę ir geležinkelio szėnis ir wagonus. Wanduo pakilo teip umai, kad darbinįkai wos spėjo subėgti ant wienos kalwos.

HOT SPRINGS, ARK. Užkilo czia naktyj neiszpasakytai smarki audra ir lytus. Wanduo užliejo wisą žemesnę miesto dalį, nuneszė tiltus, pagadino daugybę namų. Farmą Fitzgeraldo su wiskuom nuneszė wanduo ir pats jos sawinįkas prigėrė. Sprendzia, kad prigėrusių yra daugiaus.

‖ Pereitos nedelios wakarą, ties Philadelphią, Pa. siautė neiszpasakytai smarki audra ir lytus. Wieton ulyczių, pasidarė gilus upeliai; audra ta wisokiose miesto dalyse daug pridirbo blėdies. Meste atsitiko keletas perkuno įtrenkimų, kurie keletą namų pagadino.

Kelione nepasiseke.

Neseniai ant salos Tiburon. Meksikoniszkoj jurių kojoj, isz keliawo isz Amerikos Jessie Grant ir jo draugai, ant tirinėjimų tos salos. Dabar gi ateina žinios isz Hermosilo, Mex., kad Grantą ir jo draugus nuo salos iszwijo gywenanti ten žmogėdžiai indijonieczai Seri giminės. Dabar Grant keliauja į Guayanias, kur nori surinkti daugiaus žmonių ir su jais wėl antru kartu keliauti ant Tiburon salos.

Naujas wadeninis wežimas.

Mason, isz Bellaire, Oh. padirbo naują važinėjimui ant wandens wežimą. Pajiega waranti tą wežimą yra, kaip ir prie bicyklio, žmogaus kojos. Jis susideda isz trijų tuszczių isz aluminijaus bonių, pritaisytų teip, kaip bicyklio ratai: du pryszakyj, wienas užpakalyj. Jeigu prireikia, gal ant jo du, arba ir 3 žmonės važiuoti. Be didelio alsinimosi ant wandens galima nuwažiuoti po 20 mylių į walandą.

Nelaimes ant geležinkelio.

EDGETON, KANS. Ant geležinkelio, 39 mylios nuo Kansas City, susimuszė wietinis taworinis traukis su trukiu wežanczių galwijus Santa Fe geležinkelio. Susimuszimas atsitiko ant kelio užsisukimo. Abiejų trukių maszinistai ir peczkuriai likosi sunkiai apkulti, wienas gi slapta važiuojantis apkultas mirtinai; sprendžia, kad 3 slapta važiawę yra dar po wagonų griuwėsiais; gywulių dabotojas prapuolė; gal ir tas likosi užmusztas. 14 wagonų su gywuliais likosi su wisu sudaužytų, prie to daug gywulių likosi užmusztų.

AUSTIN, TEN. Netoli nuo czia atsitiko baisi nelaimė. Keturi waikai sulipo į bėgantį palengwa taworinį geležinkelio trukį ir nu važiawę kiek, nulipo nuo trukio ir grįžo atgal, bet kad iki miestui kelias buwo tolimas, jie pailso ir ant szėnių susėdę pasilsėti, užmigo. Tuom syk atlėkė kitas traukis, tris waikus su wisu sumalė, ketwirtą gi sunkiai sužeidė; tas guli dar ligonbutyj. Tas pats trukis, priesz tai sumalė negrą Coxą.

‡ Į San Francisco atkako isz Indijų angliszkas laiwas, "Maud", ant kurio, laike kelionės, pasimirė du jurinįkai, kaip sako, nuo ne isznykusio dar Indijose maro. Minėtą laiwą, su wisais jo jurinįkais ir pasažieriais, sulaikė St. Francisco kwarantėnoje.

‡ Indijoniecziai Choctaw ir Chiekosaw giminių isz indijioniszkų teritorijų, nepasiganėdindami sanlygomis, kokias turi Suwienytose Wieszpatystėse Sziaurinės Amerikos, pulkais kraustosi į Meksiką.

Ann Arbor, Mich. Tuli tarnai ir 60 gyjanczių ligonių ligonbutyj isz naujo smarkiai apsirgo, isz apsirgusių ne wisi galės iszlikti. Priežastis to apsirgimo, kaip pasirodė, buwo pienas.

‡ Wisose kalnuotose wietose sztėto Kolorado iszpuolė daugybė sniego. Mieste Denver užstojo dideli szalcziai.

Pamegyk dežutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widuriu.

Isz darbo lauko.

¶ Wokietijoj kaip kur, su miestų pagelba, bando uždėti sawitarpines darbinįkų draugystes ant apsaugojimo jų sanarių nuo stokos darbo. Pirmiausiai tokia draugystė užgimė mieste Kolonijoj. Norinczių prigulėti į tą draugystę atsiszaukė iszsyk 229 isz ko 220 likosi priimti, terp tų buwo 87 amatinįkai ir 133 teip darbinįkai. Prie tos naujai susitwėrusios draugystės yra ir biuras parupinimo darbo sanariams. Nuo 15 d. Gruodžio pereitų metų, iki 15 Kowo szių metų, į biurą atsiszaukė 96 sanariai paszelpos reikalaujanti, isz kurių 15 gawo tuojaus darbą, 79 gi biuras suteikė tuom tarpinį darbą. Neturintiems darbo draugystė iszmokėjo paszelpos 2355 markių. Sanariai gawę paszelpą įmokėjo į draugystės kasą isz wiso 526,50 markių, taigi ketwirtą dalį iszmokėtų jiems pinigų. Iszdawimai draugystės per tą laiką buwo 2750 markių; įplaukimai gi 107640 markių; terp tų buwo ir 25000 markių, kurias miestas kaipo paszelpą draugystei suteikė.

¶ Sztraikas anglekasių traukiasi toliaus ir nežinia kuom jis pasibaigs. Kaip kur kastynų sawinįkai, wieton paliowusių dirbti, gabena scabsus. Į Connonsberg kastynių sawinįkai parsigabeno isz kitur 1000 darbinįkų. Szerifas pasirengęs yra ginti kastynes, jeigu užgimtų darbinįkų masztai.

DIXONVILLEY, kastynių sawinįkai apgarsino darbinįkams, kad jie grįžtu prie darbo, jeigu nenori, idant jų wietas užimtu kiti.

HUNTINGTON, W. VA. Darbinįkai Tacher, Lohan ir Dingos kastynių, kurie iszsyk newa buwo pristoję prie sztraiko, užgyrė wėl grįžti prie darbo.

BRAZIL, IND. Isz wisų kastynių ateina žinios, kad darbinįkai paliowė dirbę.

¶ Kalnakasių sztraike ima dabar dalywumą darbinįkai 8 sztetų, taigi Pannsylwanijos, Ohio, Indianos, Illinois, West Virginijos, Kontucky, Tennessee ir Alabamos. Kansase rengiasi teiposgi paliauti dirbę. Pannsylvanijoj bandė taikyti darbinįkus su kastynių sawinįkais, bet tie netiki, idant taikymai galėtu iszduoti kokius nors waisius, kadangi nors wienname apskrityj ir pasisektu susitaikyti, tai kituose kraszтuose to ne bus galima padaryti. Peoria, Ill. apskrityj kalnakasiai teiposgi nusprendė paliauti dirbę. Czia aplinkinėms dirbtuwėms truksta jau anglių, todėl jos turėjo sustoti. Per tai 1000 darbinįkų ne teko darbo.

¶ MILWAUKEE, WIS. Dirbtuwės "Illinois Steel Co". Bay View apgarsino naują užmokesnio už darbą tarifą, ant kurios sutiko ir darbinįkai. Tokiu budu sztraikas pasibaigė ir darbai prasidėjo nuo pereitos pėtnyczios. Gauna czia darbą 100 darbinįkų. Stiklo dirbtuwėj dirba 75 darbinįkai. Nedirba dar tulose dirbtuwėse plieninių apkaustymų: pertai 800 darbinįkų dar wis ne turi darbo. Wisi wienok tiki, kad neužilgio prasidės wisur darbai.

Metinis uždarbis darbinįkų Masschusettso ir New Jersey sztetų.

Massachuse tso statistiszkas biuras ką tik iszleido surinktas žinias apie metinį uždarbį darbinįkų wisokiuose užsiėmimuose 1895 m. Massachusettso ir New Jersey sztetuose. Isz tų žinių matyt, kad darbinįkų uždarbis tuose sztetuose ne wienodas. Mažiausias metinis darbinįko uždarbis (žinoma dirbant) New Jersey yra $232,12, didžiausias gi stiklo dirbtuwėse, nes $701,07; Massachusettse mažiausiai uždirba darbinįkai medwilnės dirbtuwėse, nes $329,79; daugiausiai gi dirbtuwėse wirimo, kurinimo, žibinimo prietaisų, czia uždirba widutiniszkai $644, 28. Penkeriuose užsiėmimuose New Jersey, uždarbis darbinįkų mažesnis $300 ir 23 isz 27 užsiėmimų uždarbis czia mažesnis negu Massachusettse. Imant gi wisas darbo dirwas, widutiniszkas metinis darbinįkų uždarbis Massachusettse 1895 m. siekė $466, 90; New Jersey gi tikt $389,25. Taigi Massachusettse fabrikantai moka darbinįkams ant metų po $77,65, arba ant 20% daugiaus negu New Jersey. Jeigu paimtume kitus sztetus Amerikos, tai teiposgi galėtume atrasti, kad darbinįkų uždarbis ne wienodas. Tuom tarpu Amerika wien ginasi nuo swetimų krasztų iszdirbimų, bet jeigu tiems ir su wisu butu užkirstas kelias į Ameriką, tai pasirodys, kad prireiks widuriuose wieniems sztetams gintiesi nuo iszdirbimų kitų, taigi norint pakelti iszdirbystę kokiame nors sztete, kur darbinįkų uždarbis didesnis, atseitu krauti muitus ant iszdirbimų tų sztetų, kuriuose užmokesnis už darbą mažas. Tokių wienok widurinių muitų konstitucija ne daleidžia.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Wokiecziu ir lietuwių mokslainės

Neseniai mieste Milwaukee atsibuwo susiwažiawimas wokiecziu mokslainių mokintojų. Ant susiwažiawimo, direktorius wokiszkos mokintojų seminarijos, p. Dapprink, laikė praneszimą apie stowį wokiszkų mokslainių Amerikoj. P. Dapprink iszsitarė, kad žinios jo surinktos rods ne su wisu pilnos, bet isz jų wisgi galima sziek tiek numanyti apie stowį wokiszkų mokslainių, apie jų skaitlių ir apie skaitlių jas lankanczių. Wokiszkų mokslainių dabar yra Amerikoj: pradinių 7741, augsztesnių 622. Pirmutines lanko 471088, antras gi 32 472, taigi isz wiso 503540 waikų. Tiek czia mat yra wokiszkų mokslainių ir tiek jas lanko waikų. Paklauskime dabar, kiek mes czia turime ir kokias lietuwiszkas mokslaines? Ant netoli 200000 lietuwių rods turime porą parapijinių mokslainių, bet czia reikia paklausti, kiek tose mokslainėse turime mokintojų galinczių mokinti, kiek terp jų yra gerai lietuwiszkai mokanczių? Nepersenia "Garsas", supratęs netikumą musų mokslainių, ragino wisus prie jų pagerinimo, bet ant to paraginimo ne atsiliepė nė "Garso" draugai, turbut, jiems užtenka dabartinės musų netikusios mokslainės. Pas mus mat draugai geriausius draugų užmanymas stengiasi užsloginti. Amerika wienok yra tai wienaitinė wieta, kur lietuwiai gal liuosai lietuwiszkai mokintiesi. Kodėl mes isz tos liuosybės nesinaudojame kaip pridera, bet pats stengiamėsi kitų užmanymas isz pats pradžių užmuszti?

Naujas bažnyczių surėdymas Buffalo wyskupystėj.

Ant neseniai atsibuwusio katalikiszko sinodo Buffalo wyskupystėj, terp kitko, likosi užgirti naujipadawadyjimai apie lenkiszkų (turbut teiposgi ir lietuwiszkų) bažnyczių surėdymą. Likosi nuspręsta, idant kiekwienoj parapijoj butų garsinamos kuo teisingiausios žinios apie bažnyczios turtus, taigi apie surinkimus ir iszdawimus parapijos, apie jos skolas. Wienas egzempliorius tokių žinių turi but suteiktas wyskupui, kiti gi iszdalinti parapijonims. Nedaleista kunigui laikyti pas sawę parapijos pinigų, arba juos dėti į banką ant sawo wardo, ne wale buti kunigui parapijos kasieriumi, bet piniginius parapijų reikalus turi westi tam tikras iszrinktas isz parapijonų parapijos komitetas. Parapijų sawastis turi but užraszyta ant: wyskupo, kamendoriaus, ant prabaszczyaus ir ant dwiejų nuo parapijos isz tarpo parapijonų iszrinktų ypatų, taigi ne ant wieno wyskupo. Toliaus liekasi uždrausta imti kokį nors užmokesnį nuo atėjusių į bažnyczią, ne daleista rinkti pinigų laike diewmaldystos.

Nugalabinimas Waselkos.

22 Liepos szių metų, Wilkesbarre, Pa, taps nugalabintas lietuwys Waselka, ant to sudo nuspręstas už žmogžudystę. Adwokatas nusikaltėlio stengėsi iszderėti daleidimą peržiurėti isz naujo prową, bet su tuom nepasisekė, kaip nepasisekė ir stengimaisi pas gubernatorių iszprasyti apmainymą sudo nusprendimo, wieton nugalabinimo, ant amžino kalėjimo. Tuom tarpu, prie kalėjimo, kur laiko Waselką, pastatyta druta sargyba. To dar negana, kaip pranesza "Vienybė", į kalinį pateko ir 12m. duktė Waselkos už wogimą czewerykaiczių, prie ko ją sugriebė. Mergaitė likosi iszsiųsta į Philadelphios pataisymo namus.

Pabėgo lietuwiszkas bankierius.

"Vienybė" paduoda, kad mėnesis atgal, isz Plymouth, Pa. pabėgo žinomas Pennsylvanijoj lietuwiszkas bankierius, A. Pajaujis, pas kurį daugelis lietuwių turėjo sudėję sawo pinigus. Pajaujis paliko paczią ir waikus, o pats iszdumė nežinia kur. Wilkes Barre "Record" paduoda ant 40 000 dol. jo iszneszių swetimų, žinoma lietuwių sudėtų, pinigų, bet lietuwiai sako, kad suma turi but daug didesnė. Į umą laiką, nors lietuwių biznierių labai mažai yra, jau antras lietuwys bankierius dumia su lietuwių pinigais. Matomai daugelis musų brolių biznį remia ant prigawystės, kitaip jo ne supranta.

Nickėl Plate Geležinkelį

Commander in-Chief ir jo kariauna apsirinko sau už geriausią ant susiwažiawimo "G. A. R. Encampment", kuris bus laikytas Buffalo N. Y. nuo 23 iki 28 Rugpjuczio. Tikietai bus ant pardawimo 21, 22 ir 33 Rugpjuczio į abipusi už $10,50.

Szitas geležinkelis duoda progą wakarų ir sziaurwakarų gywentojams už pigią prekę pasiekti Buffalo, pasimatyt su jų senais draugais ir suspausti ranką tų, su kuriais jie naminėje karėje gynė sawo liuosybę.

Dėl geresnės informacijos atsiszaukite arba raszykite prie J. Y. Calahan, General Agent,

111 Adams St., Chicago, Ill. arba H. Thorne, C. P. & T. A. 111 Adams St., Chicago, Ill.

Nuo ko dauginasi skaitlius gywentojų Amerikoj?

Normaliszkai surėdytame krasztе skaitlius gywentojų dauginasi per waikų gimimą; jeigu daugiaus waikų užgema negu miresta, tai skaitlius gywentojų turi daugintiesi ir juo skirtumas terp gimimų ir myrių skaitlių bus didesnis, juo smarkiaus dauginasis skaitlius gywentojų kokio nors krasztо. Kaip žinote, skaitlius gywentojų Prancuzijoj beweik nesidaugina, o kaip kokiuose jos krasztuose eina net mažyn. Pabaigoj pereito szimtmeczio widutiniszkai Prancuzijoj iszpuolė kas metą 33 gimimai ant kiekwieno 1000 gywentojų, dabar gi tas sumažėjo ant 22 ant 1000 gywentojų. Pasirodo wienok, kad Prancuzija ne wienaitinė wieszpatystė turinti teip mažą nuoszimtį gemanczių. Surinktos wisokių sztetų Suwienytų Wieszpatyszczių Sziaurinės Amerikos statistiszkų biurų žinios parodo, kad czia daugelyj sztetų gimusių yra dar mažiaus negu Prancuzijoj. Ant tų žinių pasirėmę tuli amerikiecziai jau dabar pranaszauja Amerikai liudną ateitį: jie sako, kad jeigu teip eis toliaus, tuluose Amerikos krasztuose gywentojai turės iszsnykti; jeigu sziądien skaitlius gywentojų dauginasi, tas paeina ne nuo gamtiszko pasidauginimo per gimimą, bet tikt nuo atėjimo swetimų ateiwių.

Nevadoj gemanczių yra mažiausiai, nes tikt 16,30 kas metą ant kiekwieno 1000 gywentojų ir pagal iszskaitymą tulų statistikų, į 100 metų turėtu czia su wisu isznykti gywentojai, jeigu ne atkaktų ateiwiai. Maino sztete iszpuola 17,99 gimimų ant 1000 gywentojų, New Hampshire 18, Kalfornijoj 19, Connecticute 21,2, Massachcsettse 21,5, Wyominge 21,8, Rhode Islande ir Oregone 22,5, taigi tiek, kiek Prancuzijoj. Jeigu czia skaitlius gywentojų pasidaugino, tai tas pasidauginimas paeina wien nuo swetimų ateiwių, be jų jis turėtu mažintiesi. Ant praszalinimo to mažinimosi Amerika ne turi kito iszėjimo, kaip wien nestabdyti swetimos ateiwystės. Mokeszcziai, nors ir didžiausi, uždėti ant ne apsiwedusių, negal czia nieko pataisyti, kadangi ir labiausiai norinczius apsiwesti stabdys nelygus lyczių padalinimas. Nevadoj antai ant 30000 wyriszkių iszpuola tikt 16000 moterų. Oregone, pagal paskutinį žmonių suskaitymą, iszpuola ant 180000 wyriszkių, 130000 moterų, taigi 50000 wyriszkių truksta moterų; isz wiso gi czia pasirodė 700000 wyriszkių ir tikt 500000 moterų, taigi ant 200000 moterų mažiaus negu wyrų.

Sztetuose Naujos Anglijos wėl yra prieszingai, czia moterų daugiaus negu wyrų, bet wisgi ne ant tiek, kad jos galėtu atlyginti nedateklių moterų wakariniuose prie Pacifico sztetuoso. Rhode Islande ant 158000 gywentojų iszpuola 10000 moterų daugiaus, New Hamshire ant tokio jau gywentojų skaitliaus iszpuola 3000 atliekamų moterų, Connecticute 7000, Massachusettse gi net 64000.

Jeigu Amerikos rubežiai butų su wisu uždaryti dėl swetimų ateiwių, tai czia skaitlius gywentojų turėtu palengwa, bet nuolatai mažintiesi, sumažėjus gi skaitliui gywentojų, nupultų įtekmė ir galybė Amerikos, kaip nupuolė antai galybė Iszpanijos, Szwedijos, Holandijos. Taigi mat natiwistai reikalaujanti uždraudimo swetimos ateiwystės ant negero stumia kelio Amerikos randą.

Deszimtmetinis Apwaikszcziojimas.

Chicago, 1 d. Rugpjuczio, Draugystė Sz. Kazimiero Karalaiczio, apwaikszczios dieną sawo deszimtmetinio egzistawojimo. Apwaikszcziojimas bus nedėlios wakare, Sz. Jurgio parap. salėje, ant 33czios ul., arti Auburn ave., su muzika, dainoms ir prakalbomis; ant galo bus draugystės balius. Prasidės 5 walandą wakare. Įženga wyro su pana 25c. Dėltogi szirdingai užkwieczia wisus lietuwius ir lietuwaits atsilankyti.

Su guod. Dr-tė Sz. Kazimiero.

Isz wisur.

‖ Isz Tomaszowo, Petrokawos gub. raszo: pasimirus pacziai, darbinįkas Petras Szwartz pasiliko su mažu waiku. Tėwas nuolatai dirbo dirbtuvėj, palikto gi waiko ne buwo kam prižiurėti. Tėwas dirodamas dirbtuvėj. 6 metų sunų palikdawo namieje, be jokios prižiuros; czia waikas elgėsi teip, kaip jam patiko, bet tas wėl ne wisada patiko kaimynams, kurie, wieton priglausti, pamokinti nelaimingą. ji nuolatai muszė už wisokius newa nusidėjimus. Sugrįžęs nuo darbo tėwas tankiai matydawo ant waiko kuno mėlynus ženklus kaimynų malonės, negalėdamas to kęsti, nuwežė waiką į Warszawą ir tenupėj paskandino. Paskui nuėjo ant policijos ir pasakė, kad jis prigirdė sawo waiką, idant jį apsaugoti nuo neteisingų baudimų gywentojų tų namų, kuriuose gyweno. Policija pasodino tėwą į kalinį.

‖ Netoli Kijewo, sawinįkas dwarelio Holendry, matinįkas Mackewyczius, sugrįžęs nuo lauko namon ir radęs sawo kambariuose sawo dwaro užweizėtoją, Borodiczą, pagriebęs karabiną, užmuszė jį ant wietos. Moteris Mackewycziaus, pamacziusi mirsztantį Borodiczą, norėjo jam wandens paduoti, bet Mackewyczius ir ją, isz kito sawo dwiwamzdės wamzdžio nuszowė. Borodicz buwo dar jaunas, Mackewycziaus pati teiposgi nesena, už tai užmuszėjas yra jau senis 70m. Jis mat patėmyjo per didelį sawo paczios prilankumą jaunam užweizėtojui. Mackewyczių suaresztawo ir pasodino į kalinį, ant klausymų apie priežastį tų žmogžudyszczių, jis pasakoja tikt, kad nieko ne atmena, ką padaręs.

‖ Tulose wietose Maskolijoj, kaip antai ant Kaukazo, ant garlaiwių ir ant geležinkelių, wieton anglių, wartoja kerosino iszmetas. Iszmetos tos pigesnės už anglis, bet neparankios prie važiojimo, kadangi jos skystos. Deszimts metų atgal jau Maskolijoj buwo iszrastas budas, kaip pawersti skystą kerosiną į kietą, teip kaip antai wandenį į ledą, bet paskui apie tą iszradimą kaipi užmirszo, kadangi Maskolijoj kuras ir teip nebrangus. Dabar wėl prancuziszki laikraszcziai paduoda, kad gywenantis Anglijoj, inžinierius Huneg, prancuzas, isz rado budą kaip pawersti skystą kerosiną į kietą. Kietą kerosiną dirba Huneg paweiksle plytų. Sukietintas kerosinas ne explioduoja, ne trupa, ne palieka nė dulkių, o degdamas pelenų, bet su wisu sudega. Teip padirbtos kerosino plytos ne smirdi nė teip, nė degant, o szilumos duoda 75% daugiaus negu anglys.

‖ Laikrasztis "Orlowskyj Wiestnik" pranesza apie iszmintingą starszįną kaimo Apraksino, Orlowo paw. Kaime ne buwo mat ilgai lytaus, todėl starszina suszaukė walszcziaus susirinkimą ant pasirodawimo, kaip lytų parkwiesti. Atkakęs ant susirinkimo wienas senelis atsiliepė, kad seniaus, tokiuose atsitikimuose, upėj plukdino moteris ir potam užeidawo lytus. Starszinai tas labai patiko ir jis, kaip be matant, liepė ant upės kranto suwaryti wiso walszcziaus moteris ir ten jas plukdyti. Kaip paliepta, teip ir padaryta. Suwarė wisas moteris ir merginas ir jas įstumė į upę. Ir ką pasakysite — potam užėjo lytus. To kaimo maskoliai dabar tiki, kad lytų paszaukė tikt moterų plukdymas ir jie, užėjus sausmecziui, wėl to budo bandys.

‖ Ant Kaukazo, Duszeto pawietyj, wėl neiszpasakytai prilijo. Wanduo upėj Arkala teip pakilo, kad jis pagadino wisus isz abiejų upės pusių bėganczius kelius, nunešė wisus ant jos pastatytus malunus; prie to prigėrė ir wienas žmogus. Kaime Szaltikantri wandens užliejo bažnyczią. Gori pawietyj twanai teiposgi daug pridirbo blėdies, nunešė su wisu daug triobų žemumose upės pakranczių pastatytų; nunešė teiposgi daug malunų, o wiename prigėrė ir keturi žmonės. Ateina žinios ir apie daugiaus prigėrusių žmonių.

‡ Garlaiwys "Svensksund", kurisai nugabeno wisas prietaisas ir walgio produktus ant salos Szpicbergeno, ant Sziaurinio Ledinio Oceano, dėl besirengianczio lėkti prie szaurinio žemės galo, mokslinczians Andree, atplaukė dabar į Tromsoe, Norwegijoj ir atgabeno žinią, kad Andree dar užpereitą nedelios dieną, 3 walandą po pietų, iszlėkė nuo Szpicbergeno į sawo kelionę. Wėjas buwo kuo geriausias, oras gražus, orlaiwys lėkė su greitumu 22 mylių ant walandos. Reikia wien geisti, idant mokslinczių pasisektu laimingai pargrįžti. Szalti tų tolimų sziaurių kraszto tai ne wieną jau drąsuolių prapuldė.

‖ Isz Sewastopoliaus raszo, kad laike jomarko kaime Priszi ba, ant Krimo, pietinėj Maskolijoj, atsitiko kruwinos musztynės terp girtų maskolių ir wokiecziu kolionistų. Maskoliai su rik-mų "muszkite wokieczius", su kuolais ir peiliais szoko ant wokiecziu kaimo gywentojų. Policija bandė suwaldyti girtus maskolius, bet tie ir policijantams gerai sudrožė. Laike tų musztynių, wienam policijantui perdurė szoną su peiliu, kitam gi girtuokliai nupjowė nosį. Apkultų gi teip yra gana isz abiejų pusių. Keletą maskolių suaresztawo.

‖ Isz Valparaiso ateina žinios, kad czia darbai teip kastynėse, kaip ir dirbtuwėse su wisu apsistojo. Tukstancziai iszbadėjusių darbinįkų jieszko darbo, bet jo niekur gauti negal. Gywentojai su baime laukia, kas isz to užgims. Baduoliai gal maisztą pakelti. Czia wisame kaltė wietinės administracijos. Valparaiso bulmistras uždarė czia apie tukstantį wisokių warstotų ir per tai tukstancziams darbinįkų atėmė duonos kasnį.

Prusų waldžios suėmė, kaip sako, net keles deszimts leukiszkų ir maskoliszkų studentų besimokinanczių Charlotenburgo Politechniszkame Institute, netoli Berlyno. Wisus tuos studentus weža ant maskoliszko rubežiaus, kur juos atiduos maskoliszkiems žandarams. Wokietijos Wilhelmas mat gerinasi maskoliszkam despotui. Bet ar tas gerinimasi ne jau Wokietijai, bet pacziam Wilhelmui iszeis ant gero, apie tai galima paabejoti.

‖ Londone, Anglijoj, nuo tulo laiko terp moterų pradėjo platintiesi girtuoklystė; girtuoklystės mukų czia kas metą buwa wis daugiaus. Dabar wėl, Emma Syrwunts, moteris maszinisto, įpuolusi į beprotystę nuo girtuoklystės, papjowė ketwertą sawo waikų ir pati sawę. Sugrįžęs wyras, rado wisus kraujų baloje mirsztanczius. Nė wieno isz papjautų nepasisekė iszgelbėti.

‖ Kaime Rydoltowicuose, Pszyno pawietyj, Prusuose, atsitiko kruwinos musztynės terp ukinįkų ir czigonų. Ant suwaldymo besimuszanczių reikėjo paszaukti žandarus. Prie stabdymo wienas czigonas likosi užmusztas, du gi ukinįkai sunkiai sužeisti. Czigonams pasisekė perbėgti per rubežių į Austriją.

‖ Bukowinoj, sziaurrytinėj Austrijoj, dideli twanai. Wisos upės užtwino ir padarė daug blėdies laukuose; kaip kur wandens nunešė triobas, keliai, geležinkelių linijos paplautos ir trukiai negal bėgioti. Wyžnicos pawietis beweik su wisu wandens užlietas, gywentojai turėjo keltiesi, isz wandens apsemtų triobų, ant kalwų.

‖ Miestą Laibach, Karintijoj. Pietinėj Austrijoj, atlankė smarkus žemės drebėjimas. Sugriuwo prie to daug namų; persigandę gywentojai isz miesto iszbėgiojo į laukus. Žemės drebėjimas traukėsi wienok tikt per 6 sekundas, bet daug pridirbo blėdies.

‖ Paryžiuj, amerikonis Cartwright bandė nuszokti nuo wirszaus Eiffelio bokszto (1000 pėdų augsztas), bet kaip tik įlindo į tarpą kryžiawonių ėsanti ten bokszto sargai jį sulaikė ir atidawė policijai. Policijoj jis teisinosi, kad dėl neiszpasakyto karszczio jis įgawo proto sumaiszymą ir nežinojo ką daras.

‖ Mieste Berdianske, pietinėj Maskolijoj, 6 žmonės numirė nuo mėsos pagedusių žuwių. Tasai atsitikimas parodo, kaip didelio reikia atsargumo perkant žuwis. Žuwies mėsa, jeigu tikt nors truputį sugedusi, yra pawojingesnė negu galwijiena.

‖ Mieste Guadalajara, prowincijoj Naujos Kastilijos, Ispanijoj, koki ten piktadariai metė dwi dinamito bombas į kruwą susirinkusių žmonių. Bombos explioduawo, prie ko daugelis žmonių likosi užmusztų, o dar daugiaus sunkiai sužeistų.

‖ Mieste Frankfurte ant upės Odero, Prusuose, murinįko moteris, apleista sawo wyro, negalėdama iszmaityti trijų sawo waikuczių, idant juos ir sawę iszliuosuoti nuo wargų ir bado, pasiskandino, pirma paskandinusi sawo waikus.

‖ Deimantų kastynėse De Beero, netoli Kimberley, pietinėj Afrikoj, žemė užgriuwo kelioliką baltų ir 50 juodujų darbinįkų. 20 juodujų atkasė, bet atkasti kitus nėra nė jokios wilties.

‖ Isz Baku, ant Kaukazo, ateina žinios apie užsidegimą kerosino szaltinių; penkios kerosino walymo dirbtuwės ir keletas szulinių su wisu sudegė; prie ko sudegė ir daugelis žmonių.

‖ Ant salos Stromboli, Italijos pakrantėse, buwo smarkus žemės drebėjimai ir potam prasidėjo smarkus wulkano iszsiweržimas, kurisai traukiasi ir dabar.

‖ Kasdami pieską upės Wyslos lowyj, netoli Warszawos. iszkasė daugybę kaulų wisokių prieszistwaninių sutwėrimų.

Maskoliszkos mokslainės ne mąskolių apgywentuose kraszstuose.

Maskoliszkas laikrasztis, "Južnyj Kraj" rugoja, kad apszwietimas terp žmonių Chersoniaus gub. nesiplatina; laikrasztis nepasiganėdina wien parodymu tikrai liudno apsireiszkimo, bet aiszkina ir priežastis. "Juznyj Kraj" sako, kad gywentojai tos gubernijos susideda isz: mažrusių, baltrusių, žydų, armenieczių, grekonių, waikai kurių nemoka maskoliszkai. Mokslainėj gi mokintojui uždrausta su wisu griebtiesi waikams suprantamų kalbų, nors jisai ir matytų, kad jo aiszkinimo waikai nesupranta. Tas uždraudimas aiszkinti mokslainėj waikams ką nors jų prigimtoj kalboj ir yra swarbiausia priežastis nepasekmių platinime apszwietimo.

Mat jau ir tuli maskoliszki laikraszcziai pradeda suprasti, kad daugelis maskoliszkų ministerių padawadijimų yra tiesiog beprotiszki, kwaili; jie ne tikt kad ne atgabena geidžiamų waisių, bet nedaleidžia iszmintingesniems už juos ką nors gero padaryti. Rods gana yra wisų ministerių kwailų padawadyjimų, bet wisgi isz jų kwailiausi yra padawadyjimai apszwietimo ministerių, kas link mokinimo mokslaiuėse. Wisoki Delianowai ant tos dirwos sawo kwailumu ne tikt nė jokios naudos neatgabena wieszpatystei, bet tiesiog stabdo platinimą apszwietimo terp ne maskolių.

Gromatos ant paczto.

1001 Andel Baby	1110 Makeinkew Jan
1004 Bernstery M.	1113 Mament I.
1013 Bagdanowicz Stan.	1115 Majawski Leon
1016 Br- mbosze Jacob	1121 Misinkons Vincent
1018 Brodio Agnieszka	1122 Mietus Karol
1019 Bruzos Frank	1129 Nasibofski B.
1020 Burka Jana	1138 Ostrowski John
1022 Bierlon August	1139 Pagon Kazimier
1027 Cyranete Jozef	1140 Powioykes B.
1029 Czapowski Tomasz	1145 Platuszinski M.
1031 Delenska Wiktoria	1148 Podobinska Sofia
1034 Dudoryk Maria	1153 Reuba Justyna
1035 Egios Gorge	1156 Sadowski Mr.
1047 Godle-ke Jozef	1157 Saltupska Chambel
1065 Jozoites Peter	1158 Sawatzki M.
1066 Kallinub Anna	1159 Safinowski Macei
1068 Kadolski Emil	1161 Sawejko John
1069 Karbonski Leon	1173 Slenkonska Zofia
1075 Kerts Hermann	1185 Steklov Zuzanna
1077 Kleczka Jozef	1190 Svoka Jan
1079 Kovlani Stefan	1194 Symannck Johann
1090 Kucspluai Jan	1196 Szimanski Antonia
1091 Kulikowski Alx.	1205 Vojvodie Jacob
1099 Kwelka	1216 Wiskowski A.
1101 Liggtis Joz f	1219 Wozelka Wenzel
1103 Lobodzieriski W.	1231 Woitkiewicz A.
1106 Lonia I.	1223 Zaremb Mr. Kotai
1107 Lucos John	1225 Zdanowicz Rafol

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
I DALIS.
Pagal prof. Archibaldą Geikie ir kitus.

(Tąsa).

Kratero viduryj tasai degantis skystimas kyla į virszų tai palengviaus, tai vėl smarkiaus, prisigriebęs gi olos virszaus arba gerklės kraszto, pradeda tekėti laukan. Prie mažų ir silpnų iszsiweržimų lavos tekėjimas buva ne didelis; prie smarkių vienok jos iszsiweržia labai daug ir ji, kaip laike tvano vanduo, pradeda nuo kalno tekėti žemyn į klonis. Jeigu iszsiweržė isz kalno skystesnė, gal ji toliaus tekėti, tirszta greicziaus sustingsta ir apsistoja. Naktyj tekanti lava apszwieczia kaip gaisras visas aplinkines, ji naikina laukus, sodus ir kaimus, kokius tikt ant savo kelio patinka, viską iszdegina. Tas gal trauktiesi per isztisas sanvaites, kolaik wulkano pajiega nesusilpnės. Po iszsiweržimų pajiega wulkano pasimažina, rodosi lyg kad jis pailsęs ilsėtusi; isz kratero weržiasi tikt karszti garai ir dumai.

Apie 1800 m., atgal pietinėj Italijoj, netoli Napolės buwo kalnas, pagal sawo pawidalą panaszus į wulkaną, viduryj kratero augo wisoki karklų ir kitokių augmenų krumai. Taigi viduryj ne buwo lawos; nieks niekada nematė isz jo besiweržianczių dumų arba kylanczių pelenų, nieks netikėjo, idant jis galėtų wėl kadą nors atgyti ir parodyti sawo galybę; wisi tikėjo, kad jis užgeso, kaip antai pietinėj Prancuzijoj ir kituose krasztuose yra diktai su wisu užakusių, užgesusių wulkanų; kad kalnai tie seniaus buwo wulkanai, rodo jų pawidalas ir užsilikusi ant wirszunės ola. Aplink tą paminėtą pietinės Italijos kalną žmonės gyweno, kaip ir kituose krasztuose; priwiso czia kaimų ir miestelių; didžiurcziai statė czia sau puikius wasaros gywenimus. Tik sztai netikėtai, be jokio persergėjimo, wisa kalno wirszunė iszlėkė į padanges. Nupuolė tokia daugybė pelenų, kad widurdienyj buwo teip tamsu, kaip tamsiausioje naktyj. Per isztisas dienas ir naktis isz atgijusio wulkano weržėsi pelenai ir akmens, kuriuos kalno pajiega iszmėtė po wisas aplinkines; prie to ir daug žmonių pražuwo: wienus užmuszė isz kalno iszmesti akmens, kiti gi užtroszko nuo daugybės iszmestų pelenų. Kada paskui wulkanas wėl sziek tiek apsistojo, wisos jo aplinkinės, į kurias isz wisų krasztų keliawo žmonės dėl jų puikaus oro ir grožybės, pawirto į ne apgyventus tirus; wietoj puikių didžturczių namų, buwo tikt sumėtyti akmens, wisa gi žemė užklota stora pelenų eile. Miestai, kaimai, sodai ir wynyczios isznyko. Terp miestų kalno apaczioj buwusių, didziausi buwo szitie: Herkulanum, Pompea ir Stabia. Tie miestai prapuolė teip, kad nežiurint ant jų garsingumo, net užmirszo wietą, kur tie miestai stowėjo ir tikt po 16 beveik szimtmeczių netikėtai pasisekė juos atrasti. Pradėjo czia kasinėti; kietos lawos eilė likosi nukasta nuo senų miestų netikėtai po žeme palaidotų ir dabar antai Pompea jau tiek atkasta, kad galima waikszczioti jos senomis ulyczyomis, pamatyt senowės rymionų pastatytas triobas, pardawinyczias, teatrus, bažnyczias statytas priesz Christaus užgimimą, matyt net wėžės padarytas ratų, koki czia 18 szimtmeczių atgal įspaudė ant neklotų ulyczių. Netoli to miesto, sziądien ne apgywento, stugso wulkanas Vezuvijus, kurisai tą ir kitus miestus, su jų gyventojais, gyvuliais ir su wisais turtais palaidojo ir teip, kad net wieta, kur jie stowėjo, per 16 szimtmeczių buwo nuo žmonių akių užkawota.

Wulkanai skirstosi į gywus, taigi metanczius ugnį ir į apmirusius, užgesusius. Ant Vezuvijaus wienok matome, kad kaip kada ir rodosi jau užgesęs, miegojęs per szimtus metų, ant syk netikėtai pabunda.

Wulkanai yra wisokiose musų žemės dalyse. Europoj, apart paminėto Vezuvijaus, yra dar Etna, ant salos Sicilijos, toliaus Stromboli, teiposgi pakrantėse Italijos, ir keletas kitų mažų. Ant salos Islandijos, ant Sziaurinio Ledinio oceano, yra wulkanas Hekla. Amerikoj yra jų czielos eilės besitraukianczios iszilgai wakarinių jos pakranczių. Azijoj jie iszmėtyti: ant salos Javos ir ant tulų aplinkinių salų, nuo czia traukiasi per Japoniją ir per Aleutiszkas salas.

Paweikslelis 23. Wulkanu paskyrstymas.

Ant czia padėto paweikslėlio matote, kad Didysis oceanas apjuostas yra wulkaniszka juosta; wulkanai czia paženklinti žwaigždutėmis.

Didesnė wulkanų dalis yra terp oceanų: ant Atlantiszko oceano yra wulkanai ant Azoriszkų salų, ant Didžiojo — ant salų Sandwicz ir t. t. Isz wiso, ant musų žemės pawirsziaus skaito 709 wulkanus, isz kurių 321 yra metantis ugnį, kiti gi apmirę, mieganti. Didesnė jų dalis yra ant salų ir po oceanų wandenimis; ėsanti ant kietžemių wulkanai yra teiposgi netoli jurių krantų; daugume jie iszmėtyti po žemės lieżuwius įsikiszusius į jures. Taigi matyt, kad terp jurių ir wulkanų yra koks nors susiriszimas; tokį susiriszimą rodo ne tikt ėsanti sziądien wulkanai, bet ir seniai jau užgesę.

Tankiai wulkanai iszmėtyti eilėms, taigi kaip kur yra wisa wulkanų eilė; tankiai gi jie buwa kruwose, gruppose, susirinkę aplink wieną didesnį.

Augsztumos wulkanų, taigi jų iszkilimas nuo jurių pawirsziaus buwa wisokeriopas. Paweikslan, augsztis wulkano d'Agnano (skaityk d'Anjano) wos 9 mastai arba 6 metrai nuo jurių pawirsziaus, augsztis Stromboli 925 metrai, Heklės 1654, Vezuvijaus 1240, Kotopaxi 5904m.; daugelis wulkanų su wisu neiszkyla augszcziaus jurių wandenų pawirsziaus, taigi jie yra po jurių wandeniu. Diametrai gerklių arba kraterų teiposgi ne wienoki: diametras gerklės Sindoro tikt 100 metrų, diametras gi Mauna Roa su wirszumi 5000 metrų, taigi apie 5 wiorstai. Vulkanų tirinėtojai persitikrino, kad patsai kalnas pasidaręs yra isz eilių, eilės gi tos yra isz wisokeropos medegos; tankiai wisa kalno apaczia yra isz kietos lawos, tik wirszus turi eilės trupanczių medegų.

Mes jau paminėjome, jog yra wulkanai ir ant oceanų dugno, taigi po wandeniu. Užtėmyti tokius wulkanus yra sunku, kadangi mokslincziai negali liuosai waikszczioti wisur ant jurių dugno; bet nekartą matė jau ant jurių widurių iszsiweržimus tokių wulkanų, o kaip kada pasitaiko, kad isz iszsiweržusių medegų pasidaro naujos salos. 1811 m. tokiu budu pasidarė sala Subrina, prieszais salą Szwento Mykolo, Azoriszkų salų surinkime. Wirszunė salos iszkilo iki 300 pėdų augszcziaus jurių wandenų pawirsziaus, o ant to augszcziausio iszkilimo buwo wulkano krateras; salą tą wienok iszardė, iszgriowė jurių wilnys. Tokiu jau budu 1831m. terp Sicilijos ir Afrikos pasidarė sala Gremow. Iszpradžių iszkilo ant jurių wandens stulpas wandens ir garų; drauge su tuom nuo jurių dugno wulkanas mėtė į orą ir kietas medegas, isz kurių ir susitwėrė nauja sala. Wulkano iszsiweržimas prasidėjo 28 d. Sėjos, o 4 d. Pjutės pasidariusi isz wulkano iszmestų medegų sala buwo 200 pėdų augszcziaus jurių wandens pawirsziaus ir turėjo 22 kyliomėtru aplinkui. Pabaigoj Spalių tą salą wėl su wisu nuplowė jurių wilnys.

Apart ugninių wulkanų yra dar kitoki; isz kraterų tokių wulkanų weržiasi, wieton ugnies, dumblas. Tokius wulkanus wakarinėj Europoj wadina *Salzais*. Paprastai jie iszkilę nuo žemės pawirsziaus ant 1 metro, kaip kada iki 5—6 metrų, bet yra ir iszkilę ant 100—398 metrų. Wirszuje tokių wulkanų yra ola, arba krateras, isz kurio kyla pawidale didelių burbulų molis. Tie burbulai plyszta, mėto į wirszų karsztą dumblą ant 9—12 metrų, kurisai nupuolęs renkasi prie kratero krasztų.

Dumblas iszmestas isz tokių wulkanų susideda isz anglerugsztics, oro sudėtinių, wandens, kerosino. Temperatura jo ne wienoda. Paprastai dumblas tas szaltas, bet kaip kada turi 30—43°C.; kaip kada prie iszsiweržimų tokių wulkanų pasirodo ir liepsna, bet tas paeina nuo užsidegusio kerosino. Priesz iszsiweržimą dumblinių wulkanų girdėt po žeme baladonė, žemė sudreba, bet silpnai; ola arba krateras prisipildo dumblu, isz kurio paskui pradeda weržtiesi garai, kurie iszmeta ir dumblo szmotus.

Dumblinių wulkanų yra diktai Europoj, ypacz gi krasztuose prie Kaspiszkų, Azoviszkų ir Juodujų jurių. Sprendžia, kad toki wulkanai yra ir po wandeniu, ant dugno Kaspiszkų jurių, kadangi kaip kada mato isz jurių kylanczius garų stulpus, pelenus, o kaip kada ir liepsną ant wandens pawirsziaus, kas paeina nuo užsidegusio iszmesto isz povandeninio kratero kerosino.

Apart ugninių ir dumblinių wulkanų yra dar wienas iszsiweržimo budas — yra tai iszsiweržimas werdanczio wandens isz karsztų szaltinių *geizerais* wadinamų.

Wisa dideli sala Islandija yra wulkanų padirbta; ant jos yra ugniniai wulkanai ir geizerai. Apie Barnafela yra ne augsztos kalwos. Didžiausią kalwą wadina Didžiuoju Geizeru. Augsztis jo apie 9 metrai, diametras gi 60 metrų; ant pat wirszaus yra žemyn bėganti ola ant 2 metrų gili ir apie 17 metrų diametro. Isz geizero wanduo muszasi ne nuolatai, bet perijodiszkai, taigi sykį muszasi augsztyn kaip fontena, tai wėl pasiliauja, užmiega: wanduo isz palengwo pripildo žemyn bėganczią olą į 24—30 walandų ir kaip tikt ji prisigriebė wirszaus krantų, musza augsztyn kaipo didelis werdanczio wandens stulpas; paskui geizeras wėl užmiega, potam wėl musza ir tt.

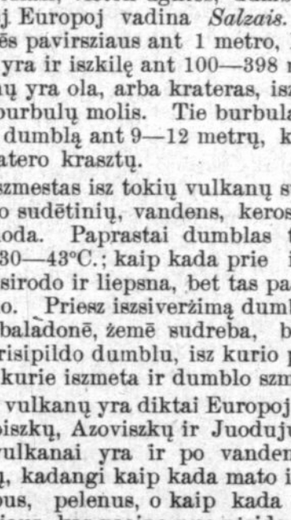

Paweikslelis 24. Geizeras.

Temperetura wandens geizere labai dideli ir juo giliaus, juo ji didesnė. Wirszutinė geizero wandens eilė turi apie 85°C, jo oloje, ant 22 metrų giliaus, wandens temperartura tur 126°C., taigi ant 26° daugiaus negu werdant wandeniui. Tai kodėl czia wanduo neverda, jeigu temperatura augsztesnė, negu paprastai werdant wandeniui? Todėl, kad jį spaudžia wirszutinis wandens stulpas ir juo ant kokio nors skysto pawirsziaus yra didesnis spaudimas, juo augsztesnės reikia temperaturos ant jo užwirinimo. Jeigu sumažinsime spaudimą to stulpo, tai wanduo kanale, arba anoj oloj tuojaus užwirs ir iszmes ant wirszaus ėsantį kaipo werdanczio wandens fontena. Ta priežastis ir gimdo geizerų iszsiweržimą. Kaip tik temperatura wirszutinės wandens eilės įszilo nuo 85° C. iki 100° C., ji užverda, spaudimos jos ant apatinių eilių pasimažina, užverda ir apatinės ir su neiszpasakytu smarkumu iszmeta wirszutines eiles ant 100 ir daugiaus pėdų augsztyn. Ant Islandijos yra keli geizerai, daug jų yra ant salos Naujos Zelandijos, Yelowstono parke Sziaurinėj Amerikoj ir kituose krasztuose.

Žemės drebėjimai, įslugimai ir pasikėlimai žemės žievės.

Wulkanai gimdo *žemes drebejimus*. Jie pasitaiko ne tikt tuose krasztuose, kur yra wulkanai, bet kaip kada užima ir krasztus toli nuo wulkanų ėsanczius. Tas atsitikimas mums parodo, kad žemės drebėjimus gimdo pajiegos giliai žemės widuriuose ėsanczios.

Žemės drebėjimai daug gal žmonėms pikto ir nelaimių atgabenti. 1693 m. nuo žemės drebėjimų ant salos Sicilijos pražuwo su wirszum 60000 žmonių. Laike žemės drebėjimo Lisabonoj, 1755 m., pražuwo 30000; tiek jau pražuwo neperseniai ant salos Krakatoa, ant Indiszko oceano. Kaip kokiuose krasztuose žemės drebėjimai pasitaiko labai tankiai; prie tokių krasztų priguli widurinė ir pietinė Amerika, Japonija ir tulos salos ant Indiszko oceano. Pagal užtėmyjimą p. Kluge, per 7 metus, taigi nuo 1850—1857 m. buwo isz wiso ant musų žemės 4620 žemės drebėjimų, isz kurių 509 sykius pasitaikė jie pietinėj Italijoj ir ant salos Sicilijos. Tankiausiai wienok žemės drebėjimai pasitaiko wakarinėse pakrantėse pietinės Amerikos; czia žemės drebėjimai beweik niekada nesiliauja. Sostapile republikos Chili, miestas Lima, deszimt syk buwo jau smarkių žemės drebėjimų su wisu iszgriautas.

(Toliaus bus)

Naujas budas apsaugojimo nuo geltonojo drugio.

Geltonasis drugys yra tai baisi liga, nuo kurios iki šiol gydytojai ne turėjo tikrai tinkanczių waistų. Geltonasis drugys tankiausiai pasirodo sziltuose ir karsztuose widurinės ir pietinės Amerikos krasztuose ir jis daugybę žmonių į kapus nuwarė. Dabar wienok, kaip pranesza laikraszcziai, italijonis, daktaras Sanorelli, apsigywenęs mieste Montevideo, pietinėj Amerikoj, surado priežastį tos baisios ligos: ligą tą, kaip ir kitas limpanczias ligas, gimdo atsakanczia ligos sėkla, arba bakterijos. Priežastis, kad ikisziol gydytojai ne galėjo tų bakterijų surasti, buwo ta, kad jos pątekusios į žmogaus kraują greitai prapuola, prapuola jos umai ir pasimirus ligoniams. Žinant dabar priežastį ligos, lengwa bus ir waistą nuo jos surasti. Sziądien daktarai prie gydymo wisokių limpanczių apidemiszkų ligų tankiausiai wartoja budą skiepyjimo susilpnytų per ypatiszką auginimą ligos bakterijų. Įskiepytas, jeigu paskui ir apserga, tai liga ne buwa teip smarki, kaip apsirgus neskiepytam; todėl tai antai daugelyj musų žemės wieszpatyszczių įwestas yra priwerstinas nuo rauplių skiepyjimas waikų, nes tuom nori juos apsaugoti nuo smarkumo rauplių ligos. D—ras Sanorelli daro dabar toliaus tirinėjimus su jo surastoms geltonojo drugio sėkloms; jis tikį, kad neužilgio padirbs atsakanti apsaugojimui nuo ligos waistą, kurį įskiepyjus žmonėms, galima bus juos apsirgus nuo mirties apsaugoti.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amži.

Jeigu nori atsipratyt nuo tabako ant wisados ir pastoti sweikų, twirtu ir sylingu, imk gydyklą wadinamą NO-TO-BAC.kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru wirszsaus. Apie 400.000 žmoniu tapo laimgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1.00 Apraszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk. Ira: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Wietines Žinios.

—o—

— Pereitą sanwaitę, nežinia kokiu budu, prapuolė dwi mažos mergaitės, wiena 7, kita gi 5 metų, lenko Kwiatkowskio. Kwiatkowski persikraustė isz namų ant Fleetwood į naują gywenimą po nr. 76 ant Wabansia ave. Jauniausia duktė, 8 mėnesių Cecilija, sirgo, todėl motina paliko ligonę po užžiura wyresnių mergaiczių, o pati iszėjo parsikwiesti gydytoją. Kada sugrįžo namon, rado czia tikt ligonę, wyresniųjų mergaiczių nebuwo, jos prapuolė. Kaimynai pasakoja, buk matė wažiuojant karietoj kokią ponią, kuri sustojo ties Kwiatkowskių namais, prisiwiiojo mergaites, netolimoje pardawinyczioj pirko saldumynų, paskui susodinusi merguites į karietą, su joms nuwažiawo. Kiek teisybės buwo tame pasakojime, nežinia.

— Sekretorius Chicago Brewing & Malting Co., p. Willink, apgarsio žinias apie iszgertą per pirmą pusmetį szių metų alų Chicagoj. Isz tų žinių matyt, kad chicagiecziai per pasibaigusį pusmetį iszgėrė isz wiso 142192 baczkas alaus tos kompanijos leidinyczių, taigi ant 27900 baczkų mažiaus, negu tą patį pusmetį pereitų metų. Kitos Chicagos alaus leidinyczios pardawė tikt 260404 baczkų, taigi ant 19 532 baczkų mažiaus negu pereita metą. Turbut daugelis lietuwių iszsikraustė isz Chicagos, jeigu czia szį metą mažiaus alaus iszgeria.

— Naszlė darbiniko, Augusto Hamerskio, apskundė į sudą "Winter Terracotta Co", per kurios nedabojimą jos wyras likosi užmusztas. Augustas Hamerski dirbo kompanijoj prie namų statymo ant 43 ulyczios užpereitą metą; ant jo nupuolė terracottos szmotas, sudawė į galwą ir užmuszė aut wietos. Naszlė apskundė už tai kompaniją, reikalaudama nuo jos 5000 dol. Prisaikintiejie sudžios pripažino jai tiesą, kompanija turės užmokėti tuos pinigus, kokių naszlė pajieszko.

— Apsigywenęs po nr. 841 W. 17 ul., Jonas Miszklowicz, ėjo sau nuo darbo namon. Ant kertės Hoyne ave. ir 17 str., koksai wyriszkis paszoko ir pribėgęs prie Miszklowiczo, szowė be jokios priežasties į jį du kartu. Paszautasis puolė ant žemės; ant balso szuwių subėgo policijantai, bet Miszklowiczą rado be žado. Nugabeno jį į ligonbutį, kur sugrįžęs prie žado, papasakojo, kad jį paszowė buwęs jo draugas, Jonas Skovan. To iki sziol ne susekė.

— Pereitą subatos dieną, ties 95 ul., upėj Calumet, besimaudydami prigėrė du jauni wyriszkiai: 17 metų Schultz ir 21 m. Canning. Miuėti waikinai tarnawo ant garlaiwio, kurisai atkako su taworais į Chicagą. Waikinai užsimanė iszsimaudyti upėj Calumet, bet wos szoko į wandenį, Schultz tuojaus nuskendo; Canning norėjo skęstantį gelbėti, bet tas ir sawo gelbėtoją patraukė; tokiu budu abudu prigėrė.

— Atskiriame kambaryj saliuno Neely & Keelly, po nr. 99—100 N. Clark ul. koksai Phelan pirmiausiai perpjowė gerklę sawo numylėtinės. merginos, Wadrworth, o paskui peleido sau szuwį į galwą ir atliko ant wietos. Sunkiai sužeistą merginą nugabeno į wokiszką ligonbutį, kur ji netikėtai pradeda taisytiesi.

"Lietuvos" keliaujancziu agentu yra Franciszkus Serafinawiczius. Jisai szioms dienoms atsilankys Pennsylvanijoj pajieszkoti naujų skaitytojų ir priiminėti prenumeratą nuo senų skaitytojų; teipogi ir knigas pardawinės. Dėltogi szirdingai užpraszome wisų lietuwių, kur musų agentas atsilankys, užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jam užmokėti, o pinigai bus gražiai mumis priduoti. Per jį teipgi galite gauti wisokias knigas isz musų knigyno.

Su guodone
A. Olszewskis, Iszleistojas.

Mitingas.

Subatoj, 7 Rugpjuczio, pusiau 8tą wal. wakare, salėj po nr. 617 W. 21ma ul., Dr—tė "Mylėtojų Teisybės" laikys sawo mitingą, ant kurio wisi sanariai yra užpraszomi pributi.

Su guodone,
J. K. Chmielauskas, Sekr.

Dr-tė Karaliaus Dowydo laikys sawo mėnesinį susirinkimą 25 d. Liepos, ant kurio bus rinktas naujas prezidentas ir kiti swarbus dalykai bus apswarstyti. Naujas prezidentas rinksis dėlto, kad senasis, K. Kigas, iszwažiawo į Europą. Užpraszo susirinkti wisus sanarius tos Dr-tės. Su guodone
S. Wedlinga, sekr.

Nedėlioj, 1 d. Rugpjuczio, 4 walandą po pietų, salėje P. Peczuilio, 650 S. Canal Str. "Dr—tė Liuosybės" laikys sawo susirinkimą, ant kurio užkwieczia wisus sanarius pributi, teipogi ir wisus dorus žmonis ateiti ir prisiraszyti.

Su guodone,
Dr—te Liuosybes.

Grend Openig!

Uždėjau naują lietuwiszką saliuną, po nr. 721 W. 18th Str., taigi ant nedėlios, 25 dienos Liepos, rengiu balių jo atidarymo, ant kurio užpraszau wisus lietuwius atsilankyti, nes grajys puiki muzika, bus szokiai ir kitos zabowos; atsilankanti turės gerą priėmimą. Balius prasidės 2 walandą po pietų.

Su guodone { W. Kriczauskas, St. Damuszewicz,
721 W. 18th Chicago,

Wargamistra

Turintis gerą balsą, grajyjantis isz natų ant didžiausių wargonų ir galintis atsakancziai iszmokyti chorą ant keturių balsų, pajieszko atsakanczios wietos.

Adressas: Frank Kliuczius
Plymouth, Pa. (7—8)

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebukliugiausios gydyklos szio amžiaus iszradimoose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir ozystyja wisą sistemą, praszalina peraszalimą, gydo galwos skaudejimą, drugy ir užkietejimą widurių.

Pirk dėžiutę C. C. C. sziądien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

Ant kertes Auburn ave. ir Attica str., prie lietuwiszkos klebonijos, yra ant pardawimo dwieju pentru namas su lotu už $2,000. Atsiszaukite ant antrojo pentro.

(28—8)

Pajieszkojimai.

Pajeiszkau sawo draugų, Antano Zulkio, Jono Bataiczio, Juozo Milkaiczio ir Jurgio Muleikaiczio; wisi isz Suwalkų gub., Naumieszczio paw., Zyplių gminos, Lukszių parap. Jie pats, ar kas kitas, teiksis man duot žinią ant žemiaus padėto adreso, nes turiu į juos labai swarbu reikalą.

Joseph Jurkszaitis,
Box 52, Naugatuck, Conn.

Pajieszkau sawo pusbrolio, Antano Wisockio, isz Iwangėnų kaimo ir pajieszkau sawo draugų: Juozo Jurgilos ir Petro Nausėdos isz Jakszių kaimo ir Winco Skarbaucko, isz Pužų kaimo, wisi paeina isz Kauno gub. Reseinių paw. Teksitės broliai atsiszaukti, nes turiu prie jus labai swarbius reikalus, Mano adresas;

Jokubas Wisockis,
1016 E. St. Clare St., Ashland, Wis.

Pajieszkau Weronikos Janaicziukės, isz Kauno gub., Panewežio paw. Degwelių kaimo; teiksis atsiszaukti ant szito adreso:

Jonas Armalis
Box 167, Thomas, W. Va.

Apgarsinimas.

Turiu už garbę rekomenduoti guod. lietuwiams D—rą poną Marija Dowiatt, kuri pabaigė mokslą daktarystos Chicagos kolegijoj ir dabar turi sawo Offisą ant wakarinės miesto dalies, kurial gydymas ligonių sekasi kuo geriausiai. Girdėdams didžiai iszgiriant D—rą p. Mariją Dowiatt, pasiryžau užkwiesti ją į sawo aptieką, po nr. 3315 Laurel Str. idant laikas nuo laiko galėtu czionai priliminėti ligonius, Ant mano praszymo ji sutiko ir dabar laiko sawo adynas: nedėlioms, panėdėliais ir ketwergais nuo 10 iki 12 walandos widurdienio.

Kurie reikalaujate gero daktaro, ateikite į mano aptieką minėtose walandose ir czia rasite D—rą p. M. Dowiatt, kuri jums duos geriausias rodas ir asz isz sawo pusė užtikrinu, kad busite užganėdintais.

Su guodone, Leszczynskas Juozas,
3315 Laurel Str. Chicago.

Aritmetika.

Szioms dienoms iszėjo isz po spaudos nauja knigelė, **Aritmetika,** dėl iszsimokinimo rokundų. Ta knigelė turi 104 puslapius, atspausta ant gražios popieros, o prekė tik **25c.** Kiekwienas norintis gerai iszmokti rokundų, tegul ją nusiperka, o iszmoks isz jos lengwai wisas rokundas be pagelbos mokintojaus.

Pinigus galite prisiųsti pacztinėmis markėmis paprastoje gromatoj; jeigu siuncziate doliara arba daugiau, tai siųskite pinigais arba iszpirkite money order, o jeigu mažiau kaip doliarą, tai galite prisiųsti markėmis. Adresą uždėkite szitokį:

A. Olszewskis,
924 33rd Str. Chicago, Ill

Pirmutinis Lietuwiszkas Saliunas
LIUDWIKO NAWIKO,
Spring Valley, Illinois.
ant kertes 1mos ir Spalding ul.
Užlaiko geriausius gerymus: szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užlaiko Unijos Alu, stiklsi dideli. **Užkwieczia wisus atsilankyti.** (17-1)

Kataliogas knygu.

Knygos istoriszkos, swietiszkos, pasaku ir giesmiu.

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Graikonu bei Rymionu	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wisuose knygeleje 19 grazių pasakaiczių	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Apie Senowes Lietuwos pilis yra tai puikus apraszymas apie Lietuwos praeite ir apie tuos pilekas nius kurie dar ir szendien laikuose musu towynes niukso	10c
Birutes dalnos " "	10c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai graziausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " "	$1.00
Danu skrynele " " "	20c.
Graži walku knygelė " " "	10c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra	50c
Gywenimas Stepo Raudnosio " "	15c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wisokiu ligu, pataikys užlaikyti czielybeje sawo sweikatą, palaigint sawo amži ir mokes užaugint sweikalą ir twirtais sawo waikelius. Preke	35c.
Istorija grazios Katrukos " "	10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos "	30c
Istorija grazios Magelenos " "	20c
Istorija septynių Mokytoju " "	50c
Juokingas pasakojimas ape Szaltabuizius	5c
Kankles, lietuwiszkos dalnos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru " "	25c.
Kalp įgytie pinigus ir turta " "	10c
Kas teisybe tai nemeha puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo "	15c
Kristijonas Duonelaitis " "	15c.
Kas yra, o kas bus " "	10c.
Krumpliu Jonas " "	10c
Kinai ir kaip jie gywena	10c
Lietuwiszkos dalnos isz wisur surinktos, ape keturi szimtai dalnu "	$2.00
Lietuwiszkas sziupinis "	5c
Lietuwiszkas Kalendorius ant metu 1896 "	15c
Lietuwos Kankles, nauju dalnu knygele turinti 72 dalnas, " "	15c.
Namelis pustelnyko " "	75c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai	50c
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimautiszku sapninyku ir suredytas pagal fikra Perasiszkal Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapsziu kokias senowes žmones wartojo del nuspejimo ateites.—Geriause i lezgulo wisecius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali. Preke	50c
Apdarytas	75c
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana balsu atsitikima, kada 1893 m. maskolial užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szande ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Kuo aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.	15c.
Negirdetos dalktas ir geros rodos musu moterelems "	5c.
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.	25c
Patarles ir dalnos	10c
Pasakojimas Antano Tretiniuko " "	25c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija	10c
Puikus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio walnos 1863 m.	40c
Pažangos Jure " "	20c
Praeite Wilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus koki jame kilioszforiai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu	10c.
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo	20c
Rinalda Rinaldinas " " "	$1.50
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunuomenes. " "	25c
Rutu Lapelial naujausios dalnos " "	15c
Swodbine reda. Yra tai puikios dalnos ir aracijos wartojamos seniau ant lietuwiszku wesialiu. Dwi knigi	$1.50
Talmudas žydu " "	10c
Terp skausmu in garbia. Naujausios dalnos	20c
Trumpi Pamokitnimai ir Rodos iszimtos isz knygu kun. K. Antanewicziaus.	10c
Weselijos arba pagirenu gobtuwes	20c
Witoliorsauda. Giesme isz Lietuwos padawimo	50c
Žiponas bei Žipone	25c

Antros Puikios Dowanos
"Lietuvos" Skaitytojams.

Pagarsindami dowanas angliszko laikraczio "The National Recorder", užtėmyjome, kad nedaug lietuwių randasi, kurie galės padaryti angliszkoje kalboje reikalauta žodžių suraszą, idant laimėti pasiulintas dowanas; deltogi mes isz sawo pusės paskyrėme antras, nors mažesnes, bet lengwiau įgyjamas, dowanas.

"Lietuva" paszwentė iszdowanoti sawo skaitytojams **$160,00.**

Pirma dowana Pinigais	**$75,00.**
Antra dowana Pinigais	**$25,00.**
O 20 dowanu Knygomis, po $3,00 kiekwiena	**$60,00.**
Wiso bus iszdowanota	**$160,00.**

Budas kaip įgyti augszcziau minėtas dowanas yra labai prastas. Reik padaryti isz kiekwienos litaros, randanczios žodyje **Lietuva,** kuodaugiausiai žodžių, tai yra reik pirmiausei daryti žodžius isz litaros **L,** paskui isz **i,** paskui isz **e, t** ir teip iki paskutiniai litarai **a.** Kas daugiausei padarys žodžių isz litarų randanczius žodyje **Lietuva,** tas gaus augszcziausią dowaną $75,00; antras gaus $25,00; kiti 20 ypatų gaus knigomis po $3,00. Žodžiai turi but surasztyti pagal alfabetą, gražiai, kolumnose; žodžiuose newale wartoti jokių wardų: kaipo žmonių, miestų, upių ir tt. turi buti žodžiai iszdirbti isz paczių weiksmažodžių ir daiktžodžių.

Kiekwienas, kuris užsimokės pilnai prenumeratą už "Lietuvą" $2,00 prisiusime jam pamokinimą kaip daryti žodžius ir kwitą duodanczia tiesą imti dalywumą szitame Konteste. Kontestas užsidarys 15 dieną Gruodžio, 1897, ir kurie iszgrajys dowanas gaus jas ant Kalėdų.

Deltogi pasiskubinkite pasinaudoti isz tokios puikios progos, nes raszydami žodžius iszmoksite gerai raszyti, turėsite "Lietuva ant pasiskaitymo per iszties metą ir prie to galite įgyti puikias dowanas. Mes szias dowanas duodame dėlto, idant placziaus pagarsinti wardą "Lietuvos".

Kurie yra geriau apsipažinę su angliszka kalba tegul užsimoka $2,50, tai gaus Lietuwą ir The National Recorder ir tiesą imti dalywumą Konteste dideliu dowanu kaipo parodytą aname apgarsinime.

Užsiraszydami "Lietuvą" ir prisiųsdami prenumeratą wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis, 924 33rd St., CHICAGO, Ill.

Iszsiuncziame in wisus miestus ir miestelius wisos Amerikos wisokius daiktus, kaipo tai: Maszinas del siuwimo, Maszinas del drukawojimo gromatu, Siutus, Overkotus, Wargonus, Armonikas, Grajyjamas Dežutes, Klarnetas, Fleitas, Basetles, Skripkas, Gitaras, Triubas, Žiuronus, Britwas, Peilius, Widelcius, Szaukysztus, Strielbas, Rewolwerius, Laikrodžius, Laikrodelius, Lenciugelius, Kompasus, Žiedus, Auskarus, Abrozus ir wisokius kitus daiktus. Teipogi padidiname fotografijas, dirbdiname lukszius del laikrodelių ir t. t. Prisiunciame katalioga kožnam dykai. **Adresawokit teip:**

Kelpsch, Noreiko & Co.,
56 Fifth Ave., CHICAGO, ILL.

Apgarsinimai.

"Varpas", literaturos, politikos ir mokslo dwimėnesinis laikrasztis; iszeina jau 9 metas Tilžeje. "Varpas" yra Lietuwos wadowu laikrasztis; talpina puikias apysakas bei moksliszkus rasztus. "Varpas" į Ameriką ant metų, su prisiuntimu, kasztuoja 1 dolarą.

"Ukininkas", Lietuwos ukininkų mėnesinis laikrasztis, iszeina 8 metai, teippat Tilžėje. Talpina įwairius rasztus apie lietuwių prispaudimą po gudų waldžią, bei pamokina, kaip reik nuo jų gintis, apysakas, pamokinimus isz swetimų szalių, bei apie ligas, nuo kurių gali pats žmogus pasigelbėti, neėsant arti daktaro.

"UKININKAS", į Ameriką, ant metų kasztuoja tiktai wieną dolarą. Norinti iszsiraszyti wirsz minėtus laikraszczius, pinigus gali siųsti registrawotose gromatose ant szito adreso (10—7)

Herrn Dr. Bruažis,
Tilsit, Ostpreussen
Germany.

Wisokias knygas,

lietuwiszkas, teip dwasiszkas kaip ir moksliszkas, teipgi ir laikraszczius, kaipo tai: **"Varpą", "Ukininką"** ir **"Tewynes Sargą",** wisus tris kartu imant ant 1897 m. prisiuncziu už $3.00. Katalogą knygų ir laikraszczius ant pažiuros prisiuncziu dowanai. Užpraszant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir pinigus prisiųst. (31—7)

Jurgis Lapinas
Tilžeje — Tilsit, Ostpr.
Germany.

"RYTAS"
NEDELINIS
Laikrasztis
ISZEINA
WATERBURY, CONN.

Yra tai wienas gryniausiu, kas link padawimo Amerikoje Lietuwiszku laikraszcziu. Iszleidžiamas kriszczionizkoje dwasioje. Žinių daugiausiai apie Amerikos lietuwių reikalus.

Ant metu tiktai $1.

Welitina kiekwienam jį skaityti. Raszykit ir pinigus siųskit ant adreso:

Rev. J. Zebris,
34 John St., Waterbury, Conn.

The Standard Liquor House.
Naujas Lietuwiszkas Saliunas
Juoz. Millerio,
203 Washington St.,
SEATTLE, WASH.

Užlaiko geriausius gėrymus: Arielkas, Likierius, szalta Alų, ir kwepianczius Cigarus. Teipogi kiekwienas pribuwęs pas manę gali gaut geriausią rodą ir dasižinoti apie wisus reikalus szio kraszto. Kam teks czia atwykti, meldžiu pas manę atsilankyti. (2—10)

Su guodone
Juozas Miller.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and new list of one thousand inventions wanted.

APTIEKA

— Geriause lietuwiszkai—lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiausei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi D-ras pone Marija Dowiatt nedelioms, panedeliais ir ketwergais nuo 10 iki 12 walandai widurdienio, o D ras W. Statkewiczius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome ly gas per laiszkus.

Telefonas Yard 709

P.F. Bradchulis,

Notary Public & Claim Adjuster. Iždirbu wisokius dokumentus ir kaip mokinantis ant adwokato užsiimu wisokiomis prowomis, ypacz priesz kompanijas už sužeidimus. Teipgi kolektawoju skolas už burda ir algas ir duodu roda kiekwiename atsitikime. Wiengenczei turedami koky reikala szaukites pas sawo wiengenty.

F. P. Bradchulis,
630 So. Canal St., CHICAGO, ILL.

E. ZANIEWSKIS.

924 33rd str., Lietuwiszkas kriauczius.

Pigausia drapanų krautuwė. Parduoda wisokius drabužius kuo no pigiausiai. Teiposgi dirba ant orderio už pigesnę preke kaip wisur. Wiengenczei, praszom atsilankyt, o persitikrysite.

Pigiai ant pardawimo Lotas,

Ant Auburn Ave.; yra tai treczias lotas į sziaurius nuo 32ros ul., pryszakiu į rytus. Atsiszaukite pas:

T. F. Monahan, Ruimas 675 ir 616,
87 Washington Str., Chicago.
(31—7)

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai
$2.00
An weselliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.

Paeinanti isz Kauno Gubernijos.
838 W. 18th Str.
Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 137

NAUDOKITES!

PUIKIOS DOWANOS IKI SZIOL NEGIRDETOS,

Kurias "Lietuvos" redakcija iszderejo del sawo skaitytoju per ypatinga sutarme su garsinga Wedderburno Kompanija.

Idant padauginti sawo skaitytojus ir duot jiems proga ant iszgrajyjimo brangiu dowanu, "Lietuvos" redakcija susitare su redakcija angliszko laikraszczio **The National Recorder,** pasiulyti skaitytojams brangias dowanas susidedanczias isz $7,300,00.

Laikrasztis **The National Recorder,** ipatingai užsiima apraszymais naujausiu mokslo iszradimu ir nauju iszmislu, o teiposgi padeda iszradejams ingyti patentus ant ju iszradimu; delto gi idant dar labjau pagarseti ir pasiekti wisus wisu luomu ir tautu žmones, užmane dideli Kontesta wirsz minetu dowanu.

Kiekwienas kuris užsimokes prenumerata **$2,50,** gaus per isztisa meta du laikraszczius — **"Lietuva" ir "The National Recorder** ir prie to **paliudyjima** duodanty jam tiesa imtie dalywuma konteste.

Tiems, kuriu prenumerata jau yra užmoketa, po prisiutimui $2,50, siusime laikraszty per kitus metus, skaitant nuo laiko užsibaigimo ju prenumeratos, kaip dabar mus knygose užraszyta. Norint ingyti tiesa imti dalywuma tame kontesteje, reikia pasiskubyti, nes szitas ypatingas pasiulyjimas yra tik ant trumpo laiko.

$7,300 bus iszdowanota.

The National Recorder ingijo prakilnu warda terp moksliszku ir pramones laikraszcziu. Jis turi tukstanczius skaitytoju kiekwienoje walstijoje, kiekwiename mieste ir kaimelyje, bet **jis nori ir daugiaus.** Ne wienoje szalyje žmones nera teip palinke ant wisokiu iszradimu, kaip pas mus Suwienytose Walstijose. **The National Recorder** yra dideliu pagelbinyku del wisu iszmisliūnczių ir wisados apszcziai žiniu paduoda apie naujus iszradimus ir juos apraszo. Idant padidinti sawo skaitytoju skaitliu ant kokios puses milijono per kelis menesius **Recorder** užmane iszdalinti dideles dowanas daugybei ypatu, kurios pasirodys gabesnemis ir prakilnesnemis. Kontestas iszsibaigs 1 d. Lapkriczio (November) 1897 m. Dowanu paskyrimu užsiima prakilnus tiesos wyrai, terp kuriu yra ir 3 žinomesni sanariai kongresso. Augsztas wardas tu wyru gwarantuoja ju nusprendimo teisinguma.

Sztai tos dowanos:

Tukstauty doliaru auksu	**$1000**
Kelione po Europa	**" 600**
Kelione in Kalifornia, Mexico	**" 400**
Penkios dowanos po du szimtu dol. auksu	**" 1000**
Kasztai ant wienu metu už moksla kokioje nors Amerikos kolegijoje ar mokslaineje	**" 300**
Deszimts dodowanu po szimta dol. auksu	**" 1000**
Puikus portafijonas brangiausio medžio už dyka pristatytas	**" 500**
Szimtas dowanu po deszimts dol. auksu	**" 1000**
Deszimts szimtadoliariniu dwiracziu (bicyklių)	**" 1000**
Septynes-deszimts dowanu po penkis dol. auksu	**" 350**
Szimtas dwideszimts penkios dowanos po du dol. sidabru	**" 250**

Trys szimtai dwideszimts penkios dowanos kasztuojanczios $7,300.

Budas, kaip ingyti wiena isz tu dowanu, labai prastas. Wisas tawo darbas — perskaites tris czia padetus žodžius **"Patent Attorney Wedderburn"** suskaites ir gerai insidejes litėras tuose žodžiuose, sudaryk kuodaugiausiai žodžiu (angliszkai) isz tu literu; kiekwiena litara žodyje turi tiek syk buti, kiek syk ji yra tuose trijuose žodžiuose (Patent Attorney Wedderburn). Užduodame darba isz tu žodžiu litaru sudaryti wisokius žodžius, noredami per tai pagarsiti wisur Wedderburn'o kompanija, kad wisi žinotu, jog iszradus ka naujo, reikia kreiptis prie tos kompanijos, nes ji lengwiausiai parupins patenta ant iszradimo.

Wedderburn & Co., apart augszcziaus paminetu dowanu, prižada iszmoketi dar $500 auksu tam, kuris gaus pirma priza (dowana).

Taigi tas, kurs prisius daugiausiai žodžiu, gaus $1500 auksu, kitas dowanas gaus paeiliui kiti isz prisiustu žodžiu skaitliaus. Idant ingyti tiesą imti dalywuma szitame konteste, ne reikia jokios extra mokesties, tik užmokeikit už metus prenumerata už "Lietuva" ir The National Recorder, wiso labo $2,50.

Aptureje tuos pinigus, mes prisiusime kiekwienam užsimokejusiam tam tikra paliudijima (certificate) su wisais paaiszkinimais apie kontesta ir regulas, kaip padaryti žodžiu surasza.

Wardai wisu laimejusiu dowanas bus apgarsyti "National Recorderyje"; "Lietuvoj" gi paminesime wisus lietuwius, kuriems pasiseks laimeti dowanas sziame konteste.

Pinigus siuskite ant adreso:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., CHICAGO, ILL.

W. SZYMANSKI
624 Blue Island Ave:
užlaikau didžiausia
Krautuwia Mebliu,
kaipo tai;
Stalų, Szėpų, Lowų, Peczių, Lempų, Diwanų ir t.t. o parduodu wiską pigiau kaip wisi kiti sztorai. Teipogi parduodu ir ant mėnesinių arba nedėlinių iszmokesczių. Pamėginkit pas manę, o pamatysite, kad daug geriau ir pigiau pirksite wiską, nė kaip kur pas kokius žydus.

N. L. PIOTROWSKI,
Adwokatas augsztesniu sudu ir Notary Public.
Ofisas: 84 La Salle St., Ruimas 620. Gywenimas: 199 Augusta St. arti Ashland Ave.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausei užsiima prowomis už sužeidima ir užmuszima geležinkeliu, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausei pas jy rodos pasiklause.

Gali susiszneket lenkiszkai.

Ben. Hatowskis.
527 S. Canal corner Judd, Chicago, Ill

Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODZIUS, LAIKRODĖLIUS
Lenciugėlius, Ziedus, Spilkas, auskarus ir teip toliau.

Kas nori gali gaut puikų "Gold Fielled", 14-ko Karatų, ant 15 akmenų, su tikrais Elgino w widuriais laikrodėlį nuo $17 iki $20 ant iszmokesczių, mokėdamas tik po wieną doliery ant nedėlios.

Kas tik ko reikalaujete ateikite pas mane pirksite wiską pigiau kaip kitur.

Ziegorela czistyimas 50c. Sprendzyna 50c. Stykłas ir skazupkos 10c
Szlubinej ziedaj 56 ir 72 prabos nog $3 iki $6. Sidabrini "Elgin" ziegorej $7.00. Wyska garantawoje ant metu.

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢
ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 317.